

HANDLINGSPROGRAM

Antaget på riksmötet 2021

Författat av:

Natanael Kvidal

Celicia Svärd

Max Pelin

Robin Säker

Samuel Holm

Innehåll

1. Ideologi	3
2. Demokrati	6
3. De små gemenskaperna	8
4. Ekonomi	11
5. Arbetsmarknad	14
6. Utbildning	17
7. Rättspolitik	21
8. Invandring och integration	26
9. Sjukvård och hälsa	29
10. Socialpolitik	33
11. Kultur	34
12. Miljö	38
13. Utrikespolitik	40
14. Försvar och säkerhet	44

HANDLINGSPROGRAM

1. Ideologi

De tre kullarna, naturrätten och den kristna etiken

Kristdemokratiska Ungdomsförbundets samhällssyn utgår från den kristdemokratiska idétraditionen. Dessa ideologiska utgångspunkter finner vi i den humanistiska tradition som slår vakt om människans värdighet och den kristna människosynen. En tradition som hämtar sin näring från vad som kallas de tre kullarna: Akropolis, Capitolium och Golgata, syftandes på antikens Grekland, Rom samt kristendomen vilka utgör grunden för den västerländska civilisationen. Dessa epokers lärdomar är relevanta även för oss idag och vi har ett ansvar att bevara och utveckla dem. Ur det grekiska arvet härleds den demokratiska statsformen och den politiska filosofin. Ur grekisk filosofi och romersk rätt härleds insikten om naturrätten, tanken att rätten och de moraliska värdena ligger nedlagda i naturen och att dessa därför i grunden är oföränderliga, universella samt möjliga att mogna till. Till detta följer även den judeo-kristna etiken och människosynen utkristalliserad genom exempelvis de tio budorden samt den gyllene regeln i Jesu bergspredikan, vilken fostrar människan till respekt, ansvar och solidaritet.

Människan ensam är alla politiska strävandens mått. Människovärdet är lika för varje person och grunden för alla andra rättigheter. Denna värdighet kan aldrig bortförhandlas eller förbrukas och är därför absolut. Värdigheten är en del av den mänskliga naturen och de tillhörande rättigheterna är en del av naturrätten. Med människovärdet följer rätten till en fri utveckling av den egna karaktären. Denna frihet ger människan möjlighet till moraliska val. Varje människa har således ett ansvar inför sitt eget samvete samt andra människor. En ansvarstagande politik skall därför främja och ge förutsättningar för goda relationer, normer och regler som utvecklar människan och ger henne möjlighet att nå sin fulla och unika potential. Såsom människor har vi alla ett gemensamt ansvar för hur samhället ser ut.

De fem grundpelarna

Den kristdemokratiska ideologins praktiska innehåll sammanfattas under de fem grundpelarna: Personalism, ofullkomlighet, subsidiaritet, solidaritet och förvaltarskap.

Personalism – att se hela människan

Människan är betydligt mer än bara en medlem i ett kollektiv men också som mer än en isolerad individ. Vi människor existerar i första hand som personer i samspel med andra; detta perspektiv kallar vi personalismen. Människan är varken endast styrd av drifter eller av ren idealism. Vi har en kropp men också en själ, vi har materiella likväl som själsliga och andliga behov. Detta innebär att människan är en gemenskapstörstande samhällsvarelse som, tillsammans med andra, söker utlopp för sin natur.

Människan kan också i egenskap av moralisk varelse agera förnuftigt och ansvarsfullt. KDU vill därför verka för alla människors frihet att utveckla sin person inom de gemenskaper som de lever

i. Det är ett politiskt uppdrag att säkra människans frihet. Frihet förverkligas genom egenansvar och medansvar. Friheten får dock aldrig bli ett självändamål som står över andra egenvärden som ryms i den kristna etiken och människosynen. Det personliga förverkligandet av friheten är helt enkelt inte möjligt utan ett ansvarstagande för den egna personen, medmänniskorna och samhället. En av grundbultarna i den kristdemokratiska ideologin är insikten om människans starka behov av gemenskap. I gemenskapen kompletterar vi varandra och vår ofullkomlighet kompenseras. Friheten och rätten till familjebildning och ingående i föreningar är centralt för oss kristdemokrater, där vi menar att staten måste ge de små gemenskaperna frihet och utrymme att utvecklas. Dessa gemenskaper kan vara familjen, vänkretsen, arbetskollegor, klasskamraterna, en förening, kyrka eller något annat samfund.

Varje människa föds med ett okränkbart värde, utrustad med en personlighet och unika talanger. Vi menar också att människans talanger och personlighet utvecklas i mötet med andra. I en gemenskap där personen blir sedd och bekräftad, och där trygghet och ömsesidig respekt råder, kan människan växa, utvecklas och hjälpa andra att göra samma sak. Därför menar vi att små gemenskaper är byggstenarna i ett gott samhälle.

Vi vänder oss mot den individualistiska atomism där människan ses som isolerad och helt autonom varelse, eftersom vi menar att detta visar på en bristande insikt om människans natur. Människor står ohjälpligt i beroendeställning till varandra; som barn och som gamla, genom behovet av gemenskap eller stöd. Människans frihet att forma sitt personliga liv måste hållas högt men likaså ansvaret och hänsynen gentemot omgivningen. Vi vänder oss likaså mot kollektivismen som underordnar människan ett kollektiv. Människan får aldrig reduceras till en kugge i ett maskineri där varje persons unika drag förtrampas. Kollektivistiska ideologier fokuserar på att ensidigt värna en viss samhällsgrupps intressen, med utgångspunkt i exempelvis klass, kön eller etnicitet. I dessa ideologiers natur ingår även att ställa den egna gruppens intressen mot andra grupper.

Den personalistiska människosynen står i skarp kontrast till sådana kollektivistiska tankegångar. Vi kristdemokrater ställer inte olika samhällsgrupper mot varandra, vi verkar för det gemensamma bästa och målet för politiken är för oss att var och en ska få möjlighet att växa och utveckla sin fulla mänskliga potential i ett samhälle där gemenskap råder.

Ofullkomlighetstanken – alla människor felar

Ofullkomlighetstanken innebär att vi i allt politiskt arbete utgår från att människan har både goda och onda sidor. Detta får tre konsekvenser. För det första måste alla utopiska projekt och ideologier avvisas. Kristdemokratien är antiutopisk. Felbara människor kan aldrig skapa ett ofelbart politiskt system. Vi kan förbättra samhället men aldrig uppnå det perfekta samhället. Detta är inte pessimism utan en ödmjuk och realistisk inställning till politiken och människans möjligheter.

För det andra. Inga maktutövare är perfekta. För att förhindra missbruk måste en maktbalans finnas i staten mellan de lagstiftande, styrande och dömande organen. Det nuvarande svenska systemet baserat på parlamentarisk maktkoncentration är således ett gott system, eftersom det är

demokratiskt, men det är inte perfekt. Samma sak gäller inom ekonomin där vi förespråkar en samhällsekonomi där konkurrens råder och ägandet är spritt.

För det tredje. Att fela är något typiskt mänskligt. Alla människor förtjänar därför en andra chans och möjlighet till bättring. Detta synsätt skall präglade det juridiska systemet och vara vägledande i bemötandet från all offentlig verksamhet.

Subsidiaritetsprincipen – beslut på rätt nivå

Subsidiaritetsprincipen innebär att alla beslut ska tas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå. Detta innebär att vad den enskilde, familjen, föreningen eller kommunen bäst kan avgöra ska den också få besluta om utan att högre institutioner som staten eller EU lägger sig i.

Beslutsrätten får endast flyttas från den enskilde och de mindre gemenskaperna i de fall de inte längre klarar av sina uppgifter. De uppgifter som medborgaren kan utföra ensam; i familjen och i frivilligt samarbete med andra, ska alltid förbehållas denne. Subsidiaritetsprincipen innebär även att de större gemenskaperna har ett ansvar att stötta och hjälpa de mindre gemenskaperna. Denna hjälp skall vara stödjande och inte styrande.

Samtidigt poängterar principen att beslut ska tas på lägsta möjliga effektiva nivå. Till exempel måste miljö- och fredsfrågor samt bekämpning av internationell brottslighet lösas på mellanstatlig nivå. Grundprincipen är dock att makten skall utgå från den enskilde människan och de små gemenskaperna.

Solidaritetsprincipen – ansvar för sina medmänniskor

Varje människa har ett ansvar för sig själv men också för sina medmänniskor. Mänskligheten utgör en gemenskap, om än mycket abstrakt, och vi har alla ett moraliskt och ofrånkomligt ansvar att hjälpa och stödja varandra. Detta gäller internationellt likväl som nationellt. När krig och terror härskar och människor förvägras ett värdigt liv kan vi inte tåga utan måste göra det vi kan för att påverka riktningen för en fredlig och rättvis värld.

Naturrätten och den kristna människosynen öppnar våra ögon för ansvaret för varandra. Solidaritet är ett uttryck för människans sociala natur och motiveras av principen om människovärdet. Målet att skapa ett värdigt liv för alla människor förpliktigar oss till ett solidariskt förhållningssätt.

Detta gäller i den nära omgivningen, likväl som nationellt och internationellt, och får aldrig innebära att solidariteten stannar vid människor av den egna grupp tillhörigheten utan måste i denna bemärkelse vara gränslös. Solidariteten måste främst rikta sig till dem i vår närhet, nationellt eller internationellt, som är i störst behov av den och erbjuda hjälp som uppmuntrar till egenansvar och möjliggör egenmakt.

Förvaltarskapstanken – ansvar för kommande generationer

Människan har ett personligt och gemensamt ansvar för skapelsen, såväl för vår egen generation som för kommande generationer. Utgångspunkten skall alltid vara att bruka istället för att

förbruka. Förvaltarskapsbegreppet skall förstås i sin vidaste mening. Vi har ett ansvar att vårda både materiellt kapital såsom vår egen och den offentliga ekonomin, miljön och naturresurserna men också vårt gemensamma sociala och kulturella kapital.

Ett långsiktigt hänsynstagande måste visas mot naturen och kulturen, syftande till att ge bästa möjliga levnadsvillkor både för nuvarande generationer och kommande. För att detta skall vara möjligt måste samhällets resurser förvaltas ansvarsfullt. Vi måste vårda offentliga och sociala relationer, trygga värdigheten för gamla och sjuka i framtiden och inte belasta framtida generationer med skulder. Samhället nollställs inte med varje ny generation. Tvärtom har den nya generationen ett ansvar att tillägna sig, vårda och förbättra den natur, de traditioner och den kunskap tidigare generationer efterlämnat. Förvaltarskapstanken måste bli en ledstjärna i allt politiskt arbete för att bygga en gemenskap i harmoni med vår känsliga omgivning.

2. Demokrati

Demokrati med goda värderingar

Demokratin är en naturlig del av Sverige. Emellertid gör dess självklara plats att den lätt tas för given. Därför behöver vi alltid förvalta den, och när det behövs, vara beredda att försvara den. Demokratin ger goda förutsättningar för den enskilde att ha inflytande över sin egen, och sin familjs, tillvaro. Förutom denna avgörande egenskap är det också det fredligaste styrelseskicket, och har en god inneboende princip om jämlikhet.

Etiken

En demokrati behöver även etiska normer för medborgare och institutioner att enas kring för att hålla samman. I detta innefattas ett värnande av människans absoluta rättigheter, för att demokratin ska vara, och långsiktigt förbli, sund och stabil. Den kristna etiken har under tusen år legat till grund för hur det svenska samhället har utformats, och KDU anser att den fortsatt ska ha en sådan grundläggande roll. Eftersom den kristna etiken sträcker sig över tid och rum kan den ha en sammanlänkande verkan, både mellan oss som lever i Sverige nu, men även med de generationer som har gått före oss. Det bidrar till en tidlös demokrati med en gemensam och konstant ansvars- och gemenskapskänsla.

Grundlagen

Demokratins grundlag behöver ha en stark ställning och tydliga formuleringar som omfattar den enskildes rättigheter. I den svenska grundlagen bör därför rätten till liv, personlig frihet och egendom stärkas ytterligare. Grundlagen bör innefatta en tydlig maktindelning mellan de lagstiftande, verkställande och dömande organen. KDU vill på dessa grunder att grundlagen ska få ett starkare skydd genom införandet av en författningsdomstol som är oberoende av riksdag och regering. Denna författningsdomstol skulle pröva ärenden gentemot grundlagarnas syfte och innebörd och skulle kunna häva riksdags- och regeringsbeslut som strider mot dessa.

Monarkin – en del av Sverige

Sedan den svenska nationalstaten tog form under Gustav Vasa har Sverige varit en monarki, och redan långt innan dess fanns det förlagor som mer eller mindre officiellt styrde över olika delar av Sverige. Monarkin som institution är med sin långa historia en av de mest självklara delarna av vårt kulturarv, och innehar en lika självklar plats i vår nationella identitet. I tider av kris kan monarken – både i teorin, och som det visat sig i praktiken – spela en roll som ingen annan kan. Eftersom vederbörande står utan politisk färg är ledarskapet konstant, och löper inte risk att bli utbytt vid varje val. Därmed kan förtroende byggas långsiktigt, och monarken utgöra en trygg punkt för alla medborgare över tid. Av samma anledning blir monarkens ord och handlingar värnande och vägledande dels på ett mer allmängiltigt, men också på ett genuinare vis, eftersom både befolkningen och monarken har vetskap om att denne inte agerar utifrån målet att vinna så många röster som möjligt i nästa val, likt politiska företrädare gör. Allt detta gör monarken till en starkt enande kraft för nationen Sverige.

#stycke-5: För KDU är monarkin en levande institution i det svenska samhället som bör bevaras och till viss del tillåtas att frodas ytterligare. Därför bör monarkins ceremoniella roll stärkas. KDU vill återge monarkin de funktioner den hade före 1974 års reform. För en monarki med fortsatt förtroende som är följsam med sin tid är det även viktigt att tronföljden är fullt kognatisk, det vill säga att det äldsta barnet har arvsrätt till kronan, i enlighet med grundlagsändringen 1980. KDU anser även att apanaget bör höjas och årligen prisindexjusteras för att monarkin ska kunna utföra sina uppgifter på ett fullgott sätt. Därtill kan befolkningens sammanhållning stärkas genom att antalet helgdagar kopplade till nationen ökar, varvid statschefens födelsedag bör bli nationell helgdag.

Principer att värna:

Öppenhet och subsidiaritet

Det finns även särskilda principer som är fundamentala för en god demokrati. Subsidiaritetsprincipen är både avgörande för att vidhålla medborgarnas förtroende och för att ge människor så mycket inflytande som möjligt över sin egen tillvaro och sitt närområde. Därtill ska demokratin präglas av rättssäkerhet och öppenhet, där den svenska offentlighetsprincipen har en viktig roll för medborgarnas möjlighet till granskning och ansvarsutkrävning.

Fria val

Fri opinionsbildning och fria hemliga val är viktiga delar av ett demokratiskt samhälle. Allmän och lika rösträtt samt valbarhet ska garanteras alla svenska medborgare som fyllt 18 år. Myndighetsåldern bör alltså vara 18 år, eftersom mognad och ansvar skall vara ledord i den demokratiska processen. Barn är varken färdigutvecklade biologiskt, bidrar i någon högre utsträckning ännu till samhället, eller har lärt sig att ta ansvar för privatekonomi, arbete eller ägande.

Deltagande

KDU menar att medborgarens möjlighet till deltagande och inflytande är förutsättningar för en levande demokrati, och att identiteten som demokratisk medborgare är viktig att upprätthålla även mellan val. En gemensam känsla av ansvar för samhällets utmaningar uppnås väl genom att medborgare har god tillgång till information om politiska beslutsformer och möjlighet att delta direkt i styret av lokala gemenskaper. KDU anser att Sverige fortsatt ska styras utifrån principen om representativ demokrati.

Personval

För att öka medborgarens möjligheter att påverka valet av representanter i beslutande församlingar bör inslaget av personval öka. Vid val till riksdagen bör det därför inte finnas procentspärrar vad gäller kryss för kandidaterna, vilket säkrar att de med högst väljarstöd väljs. Procentspärren bör dock finnas kvar vid val till lägre församlingar såsom kommun och landsting.

3. De små gemenskaperna

Ingen människa är en ö. Vi kan omöjligt klara oss helt ensamma från dagen vi föds till dagen vi går bort, och längs med vägen mår vi oftast bäst av att dela glädje och sorg med andra. Det är i dessa små naturliga gemenskaperna som uppstår, i relationer med andra, som vi utvecklas som människor.

Familjen – samhällets minsta byggsten

Familjen som enhet

Detta gör familjen – den gemenskap vi konstant och i ömsesidighet närs och utvecklas i – till samhällets minsta byggsten. Det är där vi utvecklas, testar, bidrar och får ta ansvar. Självständiga och stabila familjer ger bäst förutsättningar för en trygg och utvecklande barndom, och ger välgörande ringar på vattnet i samhället när både harmoniska vuxna som lever i sådana familjer, och de som vuxit upp i dem, verkar i samhället i utbyte med andra. Därför bör varaktiga familjerelationer uppmuntras och stödjas i både värdegrundarbete och lagstiftning.

KDU ser med oro på utvecklingen där politiska partier och aktivister av ideologiska skäl under många decennier har arbetat för att bryta ner familjen som enhet och nedspela familjens roll för människans välmående och utveckling. Detta märks inte minst genom lagstiftning, där gifta par exempelvis inte får deklarerera tillsammans trots att de har delad ekonomi eller genom att föräldraförsäkringen tvångskvoterar. Det märks också i vår kultur, där individualismen är pregnant och jaget sätts i centrum, medan att exempelvis stanna hemma med småbarn istället för att förvärvsarbeta ses på med förakt. KDU vill därför se familjen få återupprättelse genom politiska förslag som ger familjer valfrihet och utrymme att planera sitt eget liv, och som bottenar i en förståelse för att alla familjer är olika.

Familjens valfrihet

Långtgående valfrihet ger familjen större handlingsutrymme att forma sitt gemensamma liv efter sina egna förutsättningar. I detta ligger bland annat att föräldrar känner sina barn bäst. De vet vilka behov de har och är därför bäst lämpade att avgöra vilken typ av barnomsorg som passar deras barn. Likaledes lever föräldrar i ett konstant lagarbete och har bäst vetskap om sina egna livsförhållanden, varför de själva bör få avgöra hur de vill dela upp föräldraledigheten. KDU motsätter sig därför en tvångskvoterad föräldraförsäkring. Det offentliga uppgift skall alltid vara att stötta familjen och aldrig att styra den. Därför bör kommunerna även erbjuda familje- och föräldrarådgivning i syfte att öka barns trygghet och stödja familjen vid djupgående konflikter som annars kan resultera i splittring.

Familjens ekonomi

Det offentliga måste finna vägar för att erbjuda största möjliga ekonomiska manöverutrymme för familjerna, speciellt de med små barn. För att stärka familjers ekonomi vill KDU möjliggöra en frivillig sambeskattningsordning som inkluderar en sammanslagning av makarnas grundavdrag, samt införa automatiskt likadelad premiepension, om inte annat begärs, mellan gifta makar med gemensamma barn fram tills barnet fyllt 12 år. För att underlätta i familjers vardag vill KDU även införa en barnpeng som ger varje barn lika stor del av barnomsorgssubventionerna. Föräldrar kan då själva bestämma vilken typ av barnomsorg de önskar. Barnpengen kan användas till att betala en förskoleplats, en dagbarnvårdare eller till att någon av föräldrarna väljer att vara hemma med barnen under de första åren. Barnpengen ska också kunna användas för att någon närstående, som exempelvis barnets mormor eller morfar, ska ha möjlighet att sköta barnomsorgen.

Äktenskapet

Äktenskapet är en anrik institution och debatterna runt den är ett uttryck för dess värde, dragkraft och ställning. KDU vill hitta en lösning som tar vara på alla sidors intressen och förespråkar därför en civilrättslig äktenskapslagstiftning. Det skulle innebära att alla par som vill formalisera sin kärlek rättsligt ska göra det genom att registrera sin samlevnad hos en myndighet. De par som värderar äktenskapet ur ett religiöst perspektiv kan sedan vända sig till sitt samfund för en särskild ceremoni. Förslaget innebär att de trossamfund som nu har vigselrätt förlorar den, men får större utrymme att definiera äktenskapet utifrån sin egen tro, utan statlig inblandning. KDU menar att den västerländska tvåsamhetsnormen har bidragit positivt till samhället, inte minst ur jämställdhetssynpunkt, och anser därför att rätten att ingå äktenskap ska begränsas till två personer. Förbundet tar därför avstånd från förslag om antalsneutral äktenskapsbalk.

Adoptioner

KDU har sin utgångspunkt i en komplementär syn på mannen och kvinnan som lika värda individer, men erkänner att det existerar naturliga skillnader mellan könen. Det gör att vi generellt sett har olika roller, behov och funktioner. Dessa skillnader gör att män och kvinnor kompletterar varandra, inte minst när det kommer till själva familjen och att vara mammor och pappor. Vid adoption måste barnets bästa och rättigheter sättas i främsta rummet. KDU står

bakom att såväl gifta par som ensamstående och samkönade par som registrerat sitt partnerskap ska ha möjlighet att prövas som adoptivföräldrar. Samtidigt anser KDU att det är viktigt för barn att få växa upp med en nära relation till både manliga och kvinnliga förebilder, vilket bör tas hänsyn till då potentiella adoptivföräldrars lämplighet prövas.

Det civila samhället – samhället byggs underifrån

Vad som finns bortom stat, näringsliv och de enskilda individerna är vad som avses med det civila samhället. I första hand tänker vi ofta på de organiserade verksamheterna såsom föreningar och förbund, kyrkor och samfund, välgörenhets- eller intresseorganisationer men även mindre frivilliga gemenskaper där vänskapskretsen, musikbandet eller jaktlaget räknas in.

En ovärderlig del av Sverige

I Sverige finns det en lång tradition av ideellt engagemang. Ideell verksamhet har som huvuduppgift att komplettera människans liv och skapa gemenskap och mening. Genom de ideella organisationerna kan människor möta andra med liknande intressen och tillsammans skapa och förvalta en verksamhet som är utvecklande för både människan och samhället. Människan får lära sig att ta ansvar, interagera med andra människor, samarbeta, vårda något gemensamt, och får en förstärkt självbild genom att lära sig om sina styrkor och brister. Samhället i sin tur gynnas av människor som har lärt sig att ta ansvar och har god självbild när de verkar i andra sammanhang som tillsammans utgör ett lands helhet.

Dessutom innebär allt det civila samhället gör, att staten inte behöver göra det. Det innebär även att makten ligger närmare den enskilda människan. Med engagemang för bland annat hälsa och idrott, hjälp till hemlösa och missbrukare, återanpassning av kriminella och social förståelse är det civila samhället en omistlig del av Sveriges välfärd och samtidigt ofta exemplariskt kostnadseffektivt.

En skola i demokrati

Föreningslivet har också betydelse för demokratin i vårt land. Genom föreningarna skapas möjligheter för människor att möta en demokratisk struktur och utvecklas i den demokratiska tradition som värnas inom föreningslivet. Därför är det viktigt att staten så långt som möjligt agerar för att stödja det civila samhället och uppmuntra till ideellt engagemang.

En sfär utan staten

Staten ska stötta ideella organisationer, inte främst genom direkt finansiering utan genom att möjliggöra skattereduktion för gåvor till ideella organisationer. KDU anser att gåvoavdraget bör utvecklas ytterligare genom att de skattebefriade beloppen höjs. Även företag bör omfattas av reduktionen och fler välskötta organisationer borde göras till möjliga mottagare.

Civilsamhället är idag betydligt mer beroende av staten än det varit historiskt sett. Det innebär alltid en risk för att politiken styr civilsamhällets innehåll. De ökande statliga bidragen har lett till en negativ spiral där människor inte investerar lika mycket i civila initiativ, eftersom man har uppfattningen att staten står för kostnaderna. Detta gör civilsamhället sårbart, vilket inte minst

märks i kristid, då stöd till ideella organisationer snabbt nedprioriteras. KDU:s mål är att civilsamhället ska frodas och stå på egna ben. Därför vill förbundet att all offentlig direktfinansiering av ideella organisationer med tiden ska kunna fasas ut tack vare kraftigt ökande gåvor.

4. Ekonomi

En marknadsekonomi med social och etisk hänsyn

KDU vill skapa en samhällsanda där alla verkar för hela samhällets och varje samhällsmedlems bästa. Samhället skall stödja och hjälpa utsatta medborgare så att även dessa ska ha en dräglig tillvaro. Ansvar, initiativkraft, arbetsvilja, arbetsglädje och sparande är nyckelord för vår syn på människor och ekonomi. Förvaltarskapstanken är ett viktigt riktmärke på vägen mot detta samhälles utformning. En väl fungerande marknadsekonomi med stabil ekonomisk tillväxt och hög sysselsättningsgrad är grunden för en stark välfärd.

Ekonomisk tillväxt kräver en fri marknad med sund konkurrens, begränsat statligt ägande, ett attraktivt företags- och investeringsklimat och goda utbildningsmöjligheter. Staten ska stötta individen, inte konkurrera emot den. För att åstadkomma en social marknadsekonomi måste marknaden också regleras i vissa avseenden. Det är exempelvis rimligt att företag får betala för skadliga externa effekter som till exempel miljöförstöring; den så kallade ”polluter-pay”-principen. Likaså är det rimligt att erbjuda ett grundskydd till alla individer på arbetsmarknaden. Den fria marknaden i sig är inte målet utan ett medel för att uppnå målet människors välbefinnande, välfärd och självbestämmande. KDU är generellt sett emot såväl statligt ägande som monopol och det ska bara kunna motiveras utifrån ett starkt samhällsintresse, såsom goda socialpolitiska aspekter eller folkhälsoskäl.

KDU är positiva till en fri marknad utan monopol och statlig särställning. Exempelvis tycker vi det är positivt att det statliga järnvägsmonopolet har avskaffats och därmed ger plats åt privata aktörer i syfte att stärka kvalité och konkurrens sätta priset. Däremot är det då av yttersta vikt att staten fortsatt har det obestridliga ansvaret för att se till att Sverige har en infrastruktur för trafiken på plats. KDU anser att staten bör, i likhet med förvaltarskapstanken ta väl hand om, och ombesörja för befintliga stambanor innan ny höghastighetsbana byggs. Likväl är vi positiva till det avskaffade spelmonopolet. Detta kräver dock att man har individen i fokus med ett socialt ansvarstagande när man tillåter privata aktörer på marknaden. KDU ställer sig bakom den svenska spellagen som är ett gott incitament för att säkerställa måttfullt spelande och att mota oseriösa aktörer från den svenska spelmarknaden. För en god fri marknad krävs etiska avvägningar.

Stabil ekonomi med ansvar för kommande generationer

Ekonomisk tillväxt är en nödvändighet för att klara av den framtida välfärden. Det viktigaste är då inte tillväxtsiffror enskilda år utan att den långsiktiga tillväxten är god och varaktig. Inflationen ska hållas på en låg nivå och riksbanken ska vara självständig och ansvara för penningpolitiken och dess mål ska vara låg inflation. Riksdagen ska ansvara för finanspolitiken och målet måste

vara en budget i balans, låg statsskuld och ett skattetryck som inte är högre än nödvändigt. En politik som låter underskotten och statsskulden skena visar brist på respekt för kommande generationer då det är dessa som får stå för notan i form av högre skatter och sämre välfärd.

En regionalpolitik för hela landet

En väl utbyggd infrastruktur, där en av stat eller statliga bolag byggd och övervakad infrastruktur upprätthålls, är en förutsättning för att enskilda, organisationer och företag ska kunna etablera sig på landsbygden. På den av staten gemensamt byggda infrastrukturen skall staten inte bedriva någon verksamhet utan detta skall lämnas till privata aktörer.

Samhället bör genom olika åtgärder stimulera möjligheterna till ett liv utanför städerna genom bra vägar och kollektivtrafik, genom stöd till organisationer och företag som väljer en mindre ort eller landsbygden för sin verksamhet samt genom ett väl utbyggt och fungerande el-, tele- och bredbandsnät. Detta är också förutsättningar för att företag ska locka investerare. Spårvägar är ur miljösynpunkt det bästa alternativet för att förflytta människor och gods och ska prioriteras särskilt. Oavsett vilken region i landet man väljer att leva i är det viktigt att människor garanteras bra bostäder, utbildning med hög kvalitet, social trygghet och god infrastruktur. Konflikter mellan regioner tjänar ingen på och det kan leda till sociala motsättningar och utanförskap. Offentlig inkomstutjämnning mellan olika delar av landet är en nödvändighet. För att skydda det kommunala och regionala självbestämmandet ska den kommunala utjämningskatten avskaffas och staten ska stå för denna utjämnning. Den måste vara utformad så att tillväxt, effektivitet och arbete lönar sig.

Maktfördelning enligt subsidiaritetsprincipen måste gälla för hela Sverige. Det innebär att makten ska ligga på lägsta möjliga effektiva nivå. Det är principiellt fel att en myndighet i Stockholm beslutar över sådant som exempelvis bara rör Norrlands inland. Den övercentraliserade svenska rovdjurs- och strandskyddspolitiken är ett exempel på hur det inte bör gå till. KDU anser exempelvis att rovdjurspolitiken måste få acceptans och formas i nära samverkan med de människor som berörs.

En skattepolitik för arbete, företagande och kapitalbildning

Det svenska skattetrycket ska vara platt och lågt. Det samlade skattetrycket bör sänkas samtidigt som de offentliga utgifterna sänks. KDU strävar både efter ett plattare skattesystem och att pressa ner skattetrycket till en nivå som inte skiljer sig avsevärt från genomsnittet i EU. Skattepolitiken ska uppmuntra till arbete, företagande och kapitalbildning och den ska se till att beskatta sådant vi vill ha mindre av, till exempel miljöfarliga utsläpp eller produkter som är skadliga för hälsan såsom alkohol och tobak. Skatter ska inte belasta fast kapital och pengar ska inte beskattas dubbelt, varför förmögenheter, arv, gåvor och fastigheter ska vara skattebefriade. Regeringsformen skall också förändras så att retroaktiva skatter och avgifter endast får tas ut i händelse av krig eller krigsfara. Momsen ska vara låg och enhetlig. Ingen ska betala mer än hälften av sin inkomst i skatt och de första skattebefriade intjänade kronorna, det så kallade grundavdraget, ska vara 2,5 prisbasbelopp, samma nivå som staten bör erbjuda som gemensam grundtrygghetsnivå i socialförsäkringssystemen. För att öka medvetenheten hos medborgarna,

och därmed öka intresset för hur de gemensamma skattepengarna används, ska samtliga skatter och avgifter specificeras på varje lönespecifikation.

Bostad till rimligt pris

En bostad till rimlig hyra tycks vara ett svåruppnåeligt mål och mycket beroende på de höga skatterna. KDU ser därför mycket positivt på att skatterna på boende har sänkts, bl.a. genom avskaffandet av fastighetsskatten och förmögenhetsskatten. Att sänka skatterna är dock inte tillräckligt. För att möjliggöra billigare studentbostäder vill KDU att byggnormerna för dessa ska mildras. I bostäder för studenter och ungdomar bör i högre grad möjlighet ges till självförvaltning så som trappstädning och gräsklippning för att sänka hyrorna. Universiteten ska även fortsatt kunna äga bostäder. Vidare bör det vara möjligt att skattefritt hyra ut del av bostad för att göra denna möjlighet mer attraktiv.

Det viktigaste för att lösa bostadsbristen som råder i stora delar av Sverige är att få till stånd en väl fungerande marknad. KDU förespråkar därför en mer marknadsorienterad bostadspolitik och verkar för ett gradvist införande av marknadshyror. Kartell- och monopolbildning måste aktivt motarbetas för att fri konkurrens ska kunna råda och priserna pressas. Vidare bör alla ha möjlighet till ett rimligt boende utan att vara beroende av bostadsbidrag. Alla ska få möjlighet att finansiera en bostad utan att behöva ta del av statliga medel och bostadsbidraget bör på sikt avvecklas helt.

5. Arbetsmarknad

Arbetsmarknadssyn

KDU eftersträvar en dynamisk, flexibel och funktionell arbetsmarknad. Arbetsmarknaden måste snabbt kunna anpassa sig efter konjunkturen och därmed snabbt kunna ställa arbetskraft till förfogande. För att uppnå detta krävs en låg inflation och en jämn balans mellan arbetsmarknadens parter. I dagens Sverige intar arbetstagarsidans intresseorganisationer en starkt privilegierad ställning genom lagstiftning och förmåner. Dagens svenska modell med omfattande regleringar skapar en starkt segregerad arbetsmarknad, inte minst för unga och nyanlända. Det är därför av yttersta vikt att arbetsmarknaden i framtiden präglas av ett mer jämnt maktförhållande mellan parterna. KDU vill vidare se en arbetsmarknad där samförstånd råder och där onödiga lagstiftningar avvecklas. Vi tror att den mest funktionella arbetsmarknaden uppnås om samförstånd och goda relationer präglar till exempel lönesättningen.

Reformera LAS och MBL

Sverige har idag ett av världens mest omfattande anställningsskydd på arbetsmarknaden. Lagen om anställningsskydd (LAS) är på många sätt föråldrad och skapar en stel arbetsmarknad som hämmar små växande företag och håller enskilda människor tillbaka. KDU menar att risken och kostnaden att anställa behöver minska för att fler ska få chansen till ett jobb. Vi anser därför att LAS behöver reformeras i grunden genom att slopa turordningsreglerna, kravet på saklig grund

vid uppsägning samt rätten till återanställning. Med detta sagt så vill KDU fortfarande ha lagstiftning på plats som stärker den enskildes trygghet när denne blir av med ett arbete.

KDU vill också se över Medbestämmandelagen (MBL). Vi vill exempelvis ta bort fackföreningars möjlighet till sympatiåtgärder. Enproportionalitetsprincip behöver införas för att begränsa ekonomiska skadeverkningar av strejk och andra fackliga stridsåtgärder. Arbetsgivarsidan ska också ha rätt att installera produktionsuppehållande hjälpmedel vid eventuella strejker. Detta skulle innebära goda steg åt en mer flexibel arbetsmarknad.

Uppmuntra till arbete, företagande och gör personer anställningsbara

Arbetstagare är beroende av att det finns arbetsgivare medan arbetsgivare i sin tur är beroende av att det finns arbetstagare. Det ska därför vara enkelt och billigt att både starta och driva ett företag. Arbetsmarknaden måste följaktligen vara flexibel, reglerna så få och lättöverskådliga som möjligt och skattesystemet ska uppmuntra till såväl arbete som företagande och kapitalbildning.

Arbetsgivaravgifterna är en stor kostnad, inte minst för personalintensiva småföretag, vilket hämmar företagen från att anställa fler. KDU anser därför att arbetsgivaravgiften ska sänkas till under genomsnittet för OECD.

Det är också viktigt att skatten på arbete hålls nere för att öka incitamenten till att ta ett jobb. KDU vill höja grundavdraget och vill avskaffa den progressiva skattekonstruktionen till förmån för platt skatt. För att ytterligare stimulera till arbete behöver inkomstskatterna sänkas och då kan ett fortsatt jobbskatteavdrag vara en möjlighet. Med detta sagt så verkar den långsiktiga utmaningen på arbetsmarknaden, mer specifikt en mycket omfattande segregation där unga och nyanlända är särskilt negativt påverkade, inte kunna lösas genom att enbart öka incitamentet för den enskilde att ta ett arbete istället för denne lever på bidrag. KDU vet att det är precis lika viktigt med reformer som ökar företagets efterfrågan på arbetskraft, det vill säga att dessa stora grupper på arbetsmarknaden behöver göras anställningsbara. Denna dimension får inte glömmas bort i arbetsmarknadspolitiken.

Att driva ett företag ska inte vara ett omöjligt projekt. Regelverket måste vara så lättöverskådligt som möjligt och arbetsrättslagarna får inte vara utformade så att de skrämmar företagare från att anställa eller omöjliggör för företagare att säga upp personal. För KDU så är det också särskilt viktigt att möjliggöra för familjeföretag, nya entreprenörer och minska brottsligheten inom näringslivet.

Det ska vara lätt att göra rätt som näringsidkare. Därför är det viktigt att varje regel för företagande ses över och granskas utefter huruvida de gör mer nytta än skada. Ett offentligt organ bör ha ansvar över denna granskning och fungera i ett nära samarbete med näringslivet. Skatteavdraget för hushållstjänster, RUT-avdraget samt ROT-avdraget, bör behållas.

Dessa har hittills skapat fler jobb, gett oss fler företagare och underlättat i familjers vardag. Dessutom befästs och erkänns hushållstjänster som ett fullvärdigt arbete, med allt vad det innebär, i form av rättigheter och ekonomisk kompensation. Det gör också i stor grad att tidigare svarta marknader blir vita.

Uppmuntra till nytänkande

Sverige måste vara föregångare vad det gäller nya marknader. Hög kvalitet inom utbildning och forskning är en nyckel till att få fram nya jobb. Att sälja utbildning till utländska studenter är ett sätt att marknadsföra Sverige och locka spetskompetens. På gymnasienivå bör yrkesutbildningen stärkas bland annat genom införandet av ett nytt lärlingsprogram. Dels för att knyta näringslivet närmare skolan och dels för att övergången från skola till arbetsmarknad ska underlättas.

Arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadspolitiken måste ha ett helhetsperspektiv men samtidigt vara tydligt begränsad. Enskilda företag som agerar på en fri marknad med statlig insyn skall vara normen. Alldeles för långtgående arbetsmarknadspolitiska åtgärder har visat sig vara ineffektiva och riskerar att tränga undan riktiga jobb, exempelvis Arbetsförmedlingens så kallade "extratjänster". De riskerar därför att försätta människor i passivitet och långvarigt utanförskap. Arbetsmarknadspolitiska utbildningar måste hålla hög kvalitet och får aldrig bli en förvaringsplats för arbetslösa eller ett sätt att förbättra statistiken. Kvalitet är alltid viktigare än kvantitet.

KDU ansåg länge att Arbetsförmedlingen skulle läggas ned. 2019 beslutades det om att myndigheten bör reformeras i grunden, men ha kvar några av sina uppdrag. Detta ser KDU positivt på. Sverige borde istället införa ett liknande system som i Australien, där fristående aktörer som privata företag, ideella organisationer eller kommunala arbetsförmedlingar får konkurrera om att förmedla jobben. För att de arbetssökande ska få full frihet att välja sin arbetsförmedlare, utgår en jobbpeng som betalas till den valda aktören. De fristående aktörerna skulle dessutom få resultatstyrd ersättning, vilket ger dem incitament att göra sitt bästa för att möta varje persons specifika behov. Det offentliga borde istället ha ett tillsynsansvar för de fristående arbetsförmedlingarna. Tillsynsansvaret skall dessutom säkerställa att arbetslöshetsersättningar och andra stöd sköts på ett riktigt sätt samt att värna särskilt utsatta på arbetsmarknaden.

Fler ska få chansen till ett jobb

Det finns idag många grupper i Sverige som står långt ifrån arbetsmarknaden. Som tidigare nämnts så är det ofta är dessa personer lågutbildade, invandrare eller ungdomar som inte lyckats ta första steget in på arbetsmarknaden. För att fler ska få chansen till ett jobb föreslår KDU att en helt ny anställningsform införs, så kallade introduktionsanställningar. En introduktionsanställning innebär att lönen kan sättas till 50 procent av den kollektivavtalade lägsta lönen och att 50 procent av tiden ska kunna betraktas som utbildning eller tid att lära sig jobbet på jobbet. Anställningsformen ska kunna innehas under max fem år och skulle ge möjlighet till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få sitt första jobb. Reformen skulle således bidra till att, som tidigare nämnts, öka efterfrågan på arbetskraft. Jämfört med dagens ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder skulle introduktionsanställningarna upprättas utan inblandning från Arbetsförmedlingen, den kräver inga fackliga avtal och innebär inte heller någon extra byråkrati för de företag som vill använda anställningsformen. För att denna reform skall komma på plats så krävs det dock att parterna på arbetsmarknaden inte har kommit överens om en egen lösning, alternativt att parternas reform är alldeles för ineffektiv.

Det naturliga för en vuxen medborgare som inte studerar ska vara att arbeta och bidra till samhällets gemensamma försörjning. Anledning till frånvaro från arbete kan vara föräldraledighet, sjukdom, funktionshinder eller tillfälligt arbetssökande. För dessa personer ska staten erbjuda en grundtrygghet lika för alla, på 2,5 prisbasbelopp, som får kompletteras med privata försäkringar. Samhällets uppgift är att erbjuda en dräglig levnadsnivå och inte lyxkonsumtion. Vid sjukdom är det rimligt med en viss självrisk varför två karensdagar bör finnas. För arbetslösa ska det krävas att man är aktivt arbetssökande och är beredd att ta ett jobb som inte matchar ens utbildning eller som kräver viss pendling för att få bidrag. Det ska också kunna bevisas att en person ansträngt sig för att hitta ett jobb för att få ersättning.

Arbetslinjen och relationslinjen – arbete och välfärd

För att klara av en framtida välfärd som i huvudsak är skattefinansierad måste det totala antalet arbetade timmar stiga. Detta eftersom det är just arbete som genererar skatteintäkter för välfärden. Den genomsnittliga pensionsåldern måste höjas och sysselsättningsgraden, där Sverige under lång tid tillhört de länder i EU med sämst sysselsättningsgrad och arbetslöshet, måste öka. Den tidigare alliansregeringens arbetslinje och jobbskatteavdraget har avsevärt förbättrat incitamenten till arbete, då det nu lönar sig bättre att jobba. Det måste dock också vara möjligt att arbeta längre upp i ålder än vad lagen idag ger rätt till och de ekonomiska incitamenten för arbete måste fortsätta att stärkas. Genom skattesänkningar och ett bättre företagsklimat ska fler komma i arbete och därmed bidra till den gemensamma välfärden. Det lagstadgade övertidstaket bör också avskaffas för att möjliggöra fler arbetstimmar. För att stärka valfriheten bör även en större del av pensionsinbetalningarna än idag gå till premiepensionen.

Visionen om högre sysselsättningsgrad får dock inte inkräkta på människors hälsa eller familjernas valfrihet. Prövningen av sjukförsäkring och försörjningsstöd måste vara individuell och rättssäker samt kriterierna tydliga. Familjernas rätt till frihet i barnomsorgen får inte heller inskränkas genom en dogmatisk arbetslinje utan måste kompletteras med en relationslinje; så att ekonomiskt ansvar och familjens egenbestämmande kan samexistera.

Motverka fusk, överutnyttjande och onödigt utanförskap

Det är viktigt att bidragshandläggningen motverkar alla former av fusk och överutnyttjande av systemen. Dels för dess demoraliserande effekt, dels för dess ekonomiska konsekvenser. Läkare måste noggrant kontrollera så att bidragstagare verkligen är förhindrade att arbeta på grund av sjukdom. Innebär en viss skada att en person inte kan arbeta med det yrke han eller hon är utbildad till måste möjligheten att ta ett annat jobb först undersökas innan sjukpenning kan godkännas. För att förhindra isolering och ytterligare ohälsa bör möjligheten till deltidssjukskrivning alltid i första hand utredas. Efter en viss tids sjukskrivning bör annan läkare också godkänna sjukskrivning för att undvika fel grund för beslut.

För den som blivit sjuk måste snabb rehabilitering sättas in. Att låta människor stå i långa väntetider som hindrar dem från att arbeta är slöseri med ekonomiska resurser och orsakar stort mänskligt lidande. Bidragssystemen skall alltid vara utformade så att de uppmuntrar till arbete då det alltid måste löna sig att jobba istället för att ta emot bidrag. Detta är inte bara en fråga om arbetslöshet eller skatteintäkter, utan en fråga om rättvisa. Den som har arbetat ett helt liv ska,

även om det varit för en låg lön, uppleva att det har lönat sig att ta ett jobb istället för att leva på bidrag. Annars riskerar detta, inte minst med en klart segregerad arbetsmarknad som verkar bestå under många år framåt, att slå in ytterligare en kil i samhällsgemenskapen.

6. Utbildning

Värdegrundens betydelse för trygghet

Skolans huvuduppgifter är att förmedla kunskap samt goda normer och värderingar till barn och ungdomar. Kunskap, trygghet, flexibilitet och valfrihet ska vara ledstjärnor i skolpolitiken.

Liksom samhället måste bygga på en gemensam värdegrund måste också skolan göra det. De värden och den människosyn som inspirerats av kristendomen ska vara vägledande för skolans normöverförande roll. Denna värdegrund betonar alla människors okränkbara och unika värde, solidaritet med utsatta samt respekt för oliktankande och tillkortakommanden. Perspektiv som framhåller (grupp)identitet baserat på exempelvis kön eller etnicitet framför den enskilda människans inneboende värde bör inte vara del av skolans värdegrund. Med den ovannämnda värdegrunden verksam i skolan, diskuterad och omsatt i praktiken, kan mobbning och trakasserier bekämpas på ett framgångsrikt sätt. Många elever känner idag oro och rädsla för att gå till skolan. Mobbning är ytterst en brist på respekt för alla människors lika och okränkbara värde och mot detta måste skolan alltid agera. Det måste bli enklare att stänga av elever som konsekvent trakasserar och mobbar andra elever. KDU anser därför att beslutet om avstängning av en elev bör flyttas från kommunens utbildningsnämnd till rektorn själv.

Med tanke på skolans roll som demokrati- och värderingsförmedlare menar KDU att man i den ordinarie undervisningen skall integrera värdegrundsarbetet. En värdeorienterad skola skulle förbereda eleverna på vuxenlivet och lära dem samhällets spelregler, demokrati, respekt för mänskliga rättigheter samt att ta ställning till vad som är rätt och fel. Men också privatekonomi ska ingå i arbetet så att eleverna tidigt får veta mer om exempelvis konsumentfrågor och pensionssparande.

En flexibel och individanpassad skola

Elever är olika och ska inte placeras i samma fack. Elevers unika egenskaper och talanger ska få utlopp i skolan, och det är därför viktigt att betona både teoretiska och praktiska färdigheter.

Följaktligen måste yrkeskunnande uppvärderas bland annat genom utvecklande av lärlingsprogram, yrkeshögskola samt mindre teoretiskt betungade yrkesutbildningar.

Kärnämnenas innehåll bör även anpassas efter det program eleven går. Kommunaliseringen av skolan ledde inte till subsidiaritet utan till sämre ledning och överblick, bristande likvärdighet och försvagad status för läraryrket. För att kunna garantera likvärdighet och god kvalitet bör den offentliga grund- och gymnasieskolan återförstatligas.

Barn mognar olika fort och därför bör flexibel skolstart finnas med intag både vårtermin och hösttermin. Grundskolan ska inte vara tidsbunden utan kunskapsbunden. Inträde till gymnasiet ska inte fås förrän eleven uppnått tillräckliga betyg i de ämnen som har relevans för programmet eleven ska läsa och olika gymnasieprogram ska kunna ha olika behörighetskrav. Liksom det är viktigt att sätta in tidig studiehjälp till elever med behov är det viktigt att uppmuntra elever som

vill och kan mer än det som läroplanen kräver. Gymnasieelever som vill läsa fler poäng än vad som krävs av dem ska uppmuntras och det ska även ges möjlighet att ta högskolepoäng. KDU vill ha en skola för alla elever. Därför är det också positivt att skolan använder sig av nivågruppering. Vidare är det viktigt att en nationell kursplan utformas för respektive kurs i gymnasie- och grundskola samt att aktivt deltagande och närvaro på lektionstid värderas och vägs in i betygsbedömningen.

Tydliga signalsystem – ett sätt att hjälpa den studiesvage

För att förhindra utslagning och för att motivera elever att ge det lilla extra är det viktigt med tydliga signalsystem såsom betyg och skriftliga omdömen. Redan från första året ska kontinuerliga nationella prov göras för att se elevens kunskapsutveckling och behov av eventuell stödundervisning samt för att få nationell likvärdighet över landet. Dessa test ska också ses som en hjälp till elever som har svårt i skolan och upptäcka dem i tid. Ju längre fram i tiden man väntar med tydliga signalsystem desto större är risken att elever inte får tillbörlig hjälp. Skriftliga omdömen bör därför ges från årskurs ett och betyg från årskurs fyra.

Betygen ska vara målrelaterade och ges i en sjugradig skala. På gymnasiet ska betyg ges efter varje avslutad kurs. Dagens kursrelaterade betyg ska dessutom kompletteras med ett ämnesbetyg som erhålls efter avlagt examensprov. Examensprovet ska ses som ett slutprov för gymnasietiden och godkänt på detta ska krävas för att ta studentexamen och därmed kvalificera sig för studier vid universitet eller högskola. Kurser ska gå att tentera upp i efterhand, detta ska dock göras inom gymnasieskolans regi och inte i den kommunala vuxenskolan så länge det inte är full behörighet en student vill skaffa sig.

För att öka rättvisan i betygssättningen mellan olika skolor och olika delar av landet fyller de nationella proven en viktig uppgift och de bör utökas. De nationella proven bör rättas centralt, förslagsvis av Skolverket. Vidare bör en skriftlig motivering till det satta betyget vara möjlig att utkräva och eleven ska även ha möjlighet att överklaga sina betyg.

Arbetsro och ordning – en grund för kunskap

För att kunna ta till sig kunskap måste en elev kunna känna både arbetsro och trygghet. KDU vill införa ordningsbetyg, och före det år eleverna betygsätts ska skriftliga omdömen i ordning och uppförande ges från årskurs ett. Ordningsbetyget skall vara utformat på ett sådant vis att alla elever utgår från högsta betygsnivån och att misskötsel sedan kan sänka betyget. Ordningsbetyget ska dock inte påverka elevens betygssnitt.

Det är viktigt att varje skola sätter upp tydliga regler för vad som är tillåtet och inte. Upprepade förseningar, ogiltig frånvaro eller kränkande beteende är inte acceptabelt. Liksom ett tydligt regelverk är viktigt är också sanktioner mot brutna regler viktigt. Det kan till exempel röra sig om att reparera en skada, städa trapphus eller städa upp fimpar. Mobiltelefoner och annan störande utrustning skall kunna beslagtas av läraren under lektionstiden. Vidare bör ogiltig frånvaro skrivas in i betyget. Elever som utsätter andra elever för kränkningar ska kunna tvingas att byta skola, och aldrig eleven som kränkts, och vid misstanke om drogmissbruk ska skolan kunna drogtesta elever. Rektorer bör få utökade befogenheter att fatta beslut om avstängning av en elev.

Skolans ansvar för motion och hälsa

Skolan ska fungera som en inspirationskälla för elevens fysiska hälsa. Genom aktiva, varierande och roliga idrottstimmar kan ett intresse för fysisk aktivitet skapas och det psykiska välbefinnandet höjas. I grundskolan bör idrott vara obligatoriskt flera timmar i veckan och på gymnasiet ska "Idrott och hälsa" vara ett kärnämne. Idrottstimmarerna måste anpassa sig efter de olika behov som finns och erbjuda varierade aktiviteter.

Skolan har ett ansvar att lära eleverna om kost och god hälsa. Skolan bär också ett ansvar för barn och ungdomars psykiska hälsa. Upplevd stress och ångest är oroande och bör ses som ett stort problem inom skolans värld. Kuratorer ska finnas tillgängligt på alla skolor och i klassrum ska frågor som rör psykisk ohälsa tidigt väckas, för att elever lättare ska våga ta kontakt om de mår dåligt. Sjukdomar som anorexi och bulimi är idag ett mycket allvarligt problem bland unga. Genom att skapa medvetenhet om problemen bland elever kan skolan fungera som ett socialt skyddsnät där elever som mår dåligt tidigt får hjälp och stöd.

Elevinflytande

Att elever ska få vara med och framföra synpunkter på skolans verksamhet till lärare och skolläda är mycket viktigt. Genom elevråden lär sig eleverna praktiskt demokrati och ansvarstagande. Det ska stå varje skola fritt att bestämma hur elevinflytandet utformas samtidigt som nationella rekommendationer bör finnas. Elevernas inflytande bör huvudsakligen beröra lokaler samt aktiviteter kopplade till skolan och inte i första hand undervisningen eller ordningsregler vilken i slutändan alltid måste vara lärare och skolläda ansvar.

Sex och samlevnad – ett ansvar för skolan

Ökningen av könssjukdomar, oönskade graviditeter och oskyddat sex bland ungdomar är ett stort problem. Att tonåringar kan få delar av sin "sexualundervisning" genom pornografi och dokusåpor har säkerligen förvrängt detta och visar än mer på att skolan måste ta sitt ansvar för sexualundervisningen. I det arbetet måste skolan även ta vara på den kompetens som finns i forskningen samt på ungdomsmottagningarna.

Avgörande för en lyckad sex- och samlevnadsundervisningen är större fokus på relationer och hur dessa vårdas istället för ensidig betoning på sexualitet. Att skolan tydligt betonar värderingar kring samlevnad som står för respekt, långsiktighet och trohet framför egoism och utbytbarhet ska vara en självklarhet.

Mångfald och valfrihet i skolväsendet

Det civila samhällets engagemang i skolväsendet är av högsta vikt för att försäkra en kvalitativ utbildning. Föräldrasamverkan med våra kommunala skolor och valfrihet för eleverna bör därför stärkas ytterligare.

KDU ser även mycket positivt på existensen av fristående skolor då dessa gör att mångfalden ökar och att elever har större chans att få en undervisning som är anpassad efter hans/hennes behov och förutsättningar. Skolor framsprungna ur det civila samhället och på ideell grund är särskilt betydelsefulla och bidrar till att annars outvecklad kompetens och engagemang kommer

till nytta. De fristående skolorna, i ideell eller privat regi, ska få verka på samma villkor som de kommunala och ingen skolform ska diskrimineras. För att säkerställa att möjligheten att bedriva fristående skola med offentliga medel inte utnyttjas av oseriösa aktörer ska det finnas strikta kvalitetskrav. En aktör ska få gå med vinst om verksamheten håller hög kvalitet, men inte genom att exempelvis ha mycket låg personaltäthet.

Skolinspektionen är den myndighet som ska utöva inspektion och skolor som vid upprepade tillfällen bryter mot skollag och läroplan ska få sina tillstånd indragna. Skolavgifter ska vara förbjudna att ta ut om offentliga medel tas emot. En kommunal skolpeng ska garantera att samma program på olika skolor värderas lika. Ingen skola ska (med undantag för vad som anges i 10 kap. 35 och 39 §§ skollagen) ha rätt att neka elever tillträde så länge elevkvoten inte är fylld. För att öka den sociala rörligheten, både mellan barn som är födda olika tid på året och mellan barn med olika socioekonomisk bakgrund, bör lottning tillämpas när det är kö till en skola. Att vuxenutbildning och individuella program ska kunna drivas i annan regi än kommunal är också en självklarhet.

Läraren – elevens viktigaste resurs

Lärarens uppgift är att förmedla kunskap och lärarrollen får aldrig reduceras till att endast vara en handledare. Elevens eget ansvar är viktigt i skolarbetet och ska växa i takt med stigande ålder. Att endast låta eleverna syssla med eget arbete är dock att lämna över ett ansvar som många elever inte klarar av. Läraren fyller en oerhört viktig roll både i att förmedla kunskap och i att stödja elever i deras kunskapsökande. Barn och ungdomar mognar i olika takt och klarar av att ta olika mycket ansvar för sitt lärande. Därför behövs en större övergång till lärarledd undervisning vid sidan av elevens egna arbete. Risken med ett alltför fritt system är att den studiesvaga eller omogna eleven lätt hamnar efter.

Kvalitet inom universitet och högskola

Högre utbildning och forskning är viktigt för Sveriges utveckling. En högutbildad befolkning skapar goda förutsättningar för en stark ekonomi, liksom det uppmuntrar till fördjupning inom spetsområden vilket främjar företagsklimatet och samhällsutvecklingen. Detta kräver också att högre utbildning och forskning är tillgänglig för alla samhällsgrupper. Den avgiftsfria högre utbildningen är viktig att bevara för att förhindra snedrekrytering samtidigt som avgifter för utländska studenter som inte är en del av ett utbytesprogram är rimligt. Akademisk mångfald och oberoende är viktigt för en självständig grundforskning och utbildningsväsende. Universitet ska därför vara finansierade genom ickestyrda anslag från staten. KDU vill att universitet som inte klarar kriterierna ska fråntas denna status. Sverige behöver också bättre granskning av våra högskolor och universitet och därför bör en fristående institution få i uppdrag att regelbundet ranka Sveriges läroverk samt fakulteterna inom dessa. Forskning ska kunna beställas av såväl stat, kommuner och företag och dessa skall då själva stå för kostnaden.

För att möjligheten att korta ner sin utbildning skall finnas bör man kunna läsa fler poäng varje termin och att det i större mån än idag skall vara möjligt att läsa även på sommaren. Idag ges endast ett fåtal kurser under sommarmånaderna och det är i stort sett omöjligt för programstudenter att läsa relevanta kurser för sin utbildning under sommaren. En reform skulle medföra att fler studenter snabbare kunde komma ut på arbetsmarknaden.

Fribeloppet för studenter bör slopas helt så att man kan arbeta så mycket man vill med bibehållet stöd från CSN under studietiden. Landets universitet och högskolor skulle också kunna vara bättre på att uppmärksamma flitiga elever och studieresultat genom att regelbundet dela ut utmärkelser. Gymnasieexamen med godkänt examensprov ska krävas för studier vid universitet eller högskola. Antagningen till högre utbildning ska i övrigt vara flexibel och grunda sig på flera faktorer som bestäms av lärosätena själva. Betyg är en sådan faktor och meriterande betyg där kurser som har relevans för utbildningen ges större vikt i förhållande till andra bör införas. Även lämplighetstest, intervjuer eller alternativa prov kan vara grund för antagning. Ett led i att bredda antagningsbasen till högskolor skulle vara att göra även ideellt arbete till en kompletterande merit, och utforma nationella riktlinjer för värdering av icke-formell utbildning. All typ av kvotering och diskriminering skall vara förbjuden vid tillsättning av tjänst och studieplats. Det nuvarande högskoleprovet bör reformeras eftersom det enbart fokuserar på tre ämnen vilka inte nödvändigtvis är relevanta för den senare sökta studieplatsen. Ett tänkbart upplägg är ett prov som innefattar fler ämnen, ett annat är att ha olika prov som är anpassade till olika typer av eftergymnasial utbildning.

7. Rättspolitik

Angrip roten till kriminalitet

Ofullkomlighetstanken och människans rätt till upprättelse utgör grunden för KDU:s syn på kriminalpolitik. Rättvisa ska skipas för att ge brottsoffret upprättelse och gärningsmannen ska ha rätt till en andra chans efter avtjänat straff. I brottslingars fall innebär detta att de ska få samhällets hjälp att ta sig ur destruktiva beteenden och omständigheter som riskerar att leda till kriminella handlingar. En grundförutsättning för att värna demokratin och en funktionell rättsstat är en fungerande rättsordning där den enskilde individen kan förutse konsekvenserna av sitt handlande. Rättssäkerhet ska råda och det är lika självklart i ett rättssamhälle att brottslingar straffas som att oskyldiga aldrig straffas.

Brottslighet kan aldrig ursäktas eller relativiseras. Däremot finns det förklaringar och statistiska samband mellan brott och de förhållanden brottslingen levt under, till exempel uppväxtmiljö, social bakgrund eller alkohol- eller drogmissbruk. För att långsiktigt komma till rätta med brottsligheten i samhället hjälper det därför inte enbart att utdöma straff - roten till problemen måste också angripas. Därför måste det offentliga stärka familjens roll, säkra alla barns rättighet till en trygg uppväxt samt etablera en tydlig etisk värdegrund i samhället. Poängterandet av det personliga ansvaret måste därför alltid vara grunden för en välfungerande rättspolitik.

Trygghet i sin närhet

Trygghet är en förutsättning för vår samhällsgemenskap. Människor ska kunna vara trygga på gator och torg, liksom i sina hem. Lika så sker många våldsbrott just i hemmen. Det utgör en djup kränkning att i hemmet utsättas för våld och övergrepp av personer som står en nära. Våld inom nära relationer måste därför riktas särskild uppmärksamhet. Besöksförbud ska i större omfattning kunna utdömas och samhället ska ge stöd till brottsofferjourer, krisgrupper, kvinnojourer, ungdomsmottagningar och andra som arbetar för att ge trygghet åt utsatta människor. Arbetet mot våld i nära relationer måste alltid ha sin utgångspunkt i varje persons

okränkbara människovärde, något som inte får åsidosättas vare sig av ekonomiska eller ideologiska skäl.

Den stora mängden oanmälda vålds- och sexualbrott är ett stort misslyckande från samhällets sida. För att stärka förtroendet för rättsväsendet är det viktigt att öka informationen om hur en anmälan går till samt att garantera en starkare koppling mellan anmälan och rättslig prövning. Brottsoffrets rätt till upprättelse måste vara av större vikt och skadestånden till brottsoffer måste höjas.

Hårdare straff för vålds- och sexualbrott

Idag är straffen för vissa brott alltför låga och KDU vill se en straffskärpning för ett antal brott, främst gällande vålds- och sexualbrott. Syftet med brottspåföljder är dels att avskräcka från att begå brott, markera mot den begångna handlingen, leda in brottslingen på rätt bana samt skydda den utsatte och samhället. Utgångspunkten ska alltid vara att påföljden ska ge upprättelse åt brottsoffret och att brottslingen sonar sin skuld. De straff som utdöms får inte utgöra en ytterligare kränkning för brottsoffret, utan måste stå i så rimlig proportion som möjligt till det lidande brottet faktiskt har åstadkommit. Därför är det inte rättvist att en förbrytare kan erhålla straffrabatt vid flera utförda brott. Det sänder en felaktig signal i ett samhälle som menar sig värna om brottsoffer och vill motverka återfallsförbrytare. Mängd- och ungdomsrabatter på straff måste därför avskaffas och bör ersättas med ett system där brottslingen döms till straffskalans strängaste straff för det specifika brottet vid tredje brottet, såvida inte synnerliga skäl att frångå detta föreligger. Den som gjort sig skyldig till en kriminell handling ska som utgångspunkt sitta hela utdömda tiden, varpå KDU vill avskaffa villkorlig frigivning som huvudregel.

En starkare rättskedja

För att komma till bukt med brottsligheten är det av yttersta vikt att rättsväsendets samtliga beståndsdelar förstärks och ges resurser att utföra sitt arbete ändamålsenligt. Det handlar både om fler poliser ute på gator och torg, men också om fler åklagare, domare och fler platser i kriminalvården. Genom att tillgodose behoven i hela rättskedjan ökar förutsättningarna för fler fällande domar och en effektivare kriminalvård där samhället i allmänhet och brottsoffret i synnerhet tryggas och får upprättelse. KDU anser vidare att rättens utformning i domstolarna behöver förändras mot bakgrund av maktodelningsprincipen. Det nuvarande nämndemannasystemet ska därför avskaffas till förmån för ett system med endast utbildade juristdomare.

Rättsväsendet ska inte enbart vara ändamålsenligt och rättssäkert för målsägande respektive tilltalad, utan även för vittnen. Att kunna vittna utan att skrämmas till tystnad eller se sin egen eller sin familjs trygghet gå förlorad är en grundbult i en demokratisk rättsstat. Därför vill KDU stärka vittnesskyddet och införa möjligheten att vittna anonymt i specifika fall där vittnets trygghet ej går att säkerställa i likhet med andra europeiska länders lagstiftning.

Kriminalvården

Kriminalvården är en viktig del av rättskedjan och måste ha som huvudsakligt syfte att minimera risken för återfall i kriminalitet samt att återställa brottslingar till ansvarstagande och pålitliga samhällsmedborgare. Alla människor har rätt till en andra chans där brottet ska anses sonat efter avtjänat straff. KDU menar att det blir mer legitimt att rikta resurser som syftar till återrehabilitering och ge brottslingar en ny chans efter att de avtjänat sitt straff under förutsättning att straffet i fråga har stått i proportion till det begångna brottet, där även försoningsperspektivet tas i beaktning så långt det är möjligt. Ansvar för dem som dömts till rättspsykiatrisk vård ska överföras till kriminalvården och resurserna till detta skall utökas. Den tidsbestämda rättspsykiatriska vården skall tas bort och alla som skrivs ut ska ha genomgått utskrivningsprövning godkänt av överläkare.

KDU vill i större utsträckning att man rättsligt ska kunna pröva alternativa påföljder som fotboja och samhällstjänst, särskilt gentemot ungdomar och förstagångsförbrytare för ringa brott. Påföljden bör ha en direkt koppling till brottet som begås och ha en skadekompenserande karaktär. Därför är det av yttersta vikt att brottslingar som döms till fängelsestraff så fort som möjligt får en plats på anstalt och inte kan leva fritt i samhället, med särskild hänsyn till de som utsatts för handlingen. Fängelsestraff som utdöms ska i regel avtjänas hela den utdömda tiden, varför vi anser att villkorlig frigivning ska avskaffas. Fängelser ska vara drogfria där internerna kontinuerligt ska lämna oförberedda narkotikaprov. Permission till dömda brottslingar bör utdelas restriktivt och vara knutet till internens uppförande. Positivt beteende ska belönas och negativt straffas. Kriminalitet på anstalten bör leda till längre straff och rymningsförsök kriminaliseras.

Ungdomsbrottslighet

KDU ser med stor oro på att fler unga hamnar i kriminalitet i allt lägre åldrar. Det handlar inte enbart om yngre förövare, utan också yngre offer. För att komma till bukt med ungdomsbrottsligheten vill KDU införa särskilda ungdomsdomstolar för att effektivisera den rättsliga behandlingen av sådana fall. Det ska råda nolltolerans mot brott i skolmiljö där alla brott som begås ska polisanmälas för att tidigt kunna bryta eventuella kriminella mönster och värna om tryggheten i skolan. Vidare vill KDU avskaffa straffrabatterna för ungdomar. Är man gammal nog för att begå brottet ska man anses gammal nog att ta straffet.

Ungdomsbrottsligheten måste både straffas och förebyggas långsiktigt. Det enskilt viktigaste handlar om att stärka familjernas roll och att ge tid och se varje enskilt barn, eftersom trygga barn växer upp till trygga vuxna. I det förebyggande arbetet spelar även skolan en viktig roll i att ge barn och unga insikten av att ett annat liv än i kriminalitet är möjligt och förmedla verktygen att ta sig dit. För barn i riskzon att fångas upp av kriminella nätverk, eller som befinner sig i ett tidigt stadium av brottslighet, måste samordning mellan skola, föreningsliv, socialtjänst och polis bli starkare, där även lindrigare företeelser tas på allvar av det offentliga.

Hedersrelaterat våld och tvångs gifte

Staten och samhället måste gemensamt stå upp för de människor som utsätts för hedersförtryck och tvångsäktenskap. Myndigheter, regeringen och lokala förvaltningar bör utarbeta en strategi för att motverka hedersförtryck och tvångsäktenskap i samarbete med civilsamhället och ideella organisationer. KDU vill införa en särskild brottsrubricering i brottsbalken för hedersrelaterat våld. Vidare bör det hos socialtjänsten, polisen och på skolor finnas personal som är utbildad i hur man kan upptäcka dessa problem, hur det drabbar ungdomar och hur det skall förebyggas. Kvinnlig könsstympning är alltid oacceptabel. Sverige skall i biståndssammanhang verka för att stödja organisationer och rörelser som motverkar könsstympning och också erbjuda större skydd för de kvinnor som finns i Sverige som riskerar att utsättas för dessa övergrepp.

Prostitution och människohandel

KDU anser att det ska vara kriminellt att köpa sexuella tjänster. Trafficking och människohandel skall bestraffas särskilt hårt. Den som köper sexuella tjänster begår ett allvarligt brott genom sitt utnyttjande av en utsatt människa. Den prostituerade befinner sig ofta i en oerhört utsatt situation, där också våld, övergrepp och drogmissbruk är vanligt förekommande. Sexköp kan därför inte accepteras. Sexköpslagen som innebär att det inte är straffbart att sälja sex men att köpa sex har förbättrat polisens möjlighet att minska prostitutionen. Därför står KDU bakom dagens lagstiftning. Vi menar att prostituerade ska erbjudas vård och rehabilitering, inte böter eller fängelsestraff. På så sätt kan man också bryta den onda cirkel som många prostituerade hamnat i.

Krafttag mot brottsligheten

Som ett led i det brottsförebyggande arbetet ska rättsväsendet aktivt ta itu med alla brott, även mindre överträdelser, eftersom detta är det enda sättet att effektivt stävja brottslighet på bred front. Polisen måste därför arbeta med nolltolerans mot brott, vara effektiv och ha resurser till att utreda brott inom en rimlig tid efter en anmälan. Polisen bör dessutom ha stora resurser till bekämpning av brott över Internet, inte minst barnpornografibrott.

Fler poliser och en effektivare polisorganisation

När man behöver hjälp av polis ska denna hjälp finnas nära. KDU vill därför kraftigt utöka antalet poliser. Att det idag tar flera timmar för polisen att nå en brottsplats är helt orimligt. Samtidigt ska polisen vara synlig ute i samhället i brottsförebyggande syfte. Även tullen behöver mer resurser för att kunna utföra sitt arbete.

KDU vill ha en mer subsidiär polisorganisation, där resurser fördelas lokalt och regionalt, och där ledningen finns på den lägsta, effektiva nivån. Vi menar att det kommunala inflytandet över den polisiära närvaron behöver stärkas för att säkerställa fler synliga poliser i våra lokalsamhällen. KDU anser exempelvis att det ska finnas möjlighet för kommuner att påverka och finansiera antalet poliser på den egna orten för att komma till rätta med den maktlöshet som många människor känner inför otryggheten.

Att det civila samhället i högre grad engageras i trygghetsfrågor är mycket positivt. Nattvandrare bestående av vanliga medborgare som promenerar runt i orter på nätterna är ett viktigt inslag. Denna typ av medborgarinitiativ kan även komplettera polisens insatser. Då detta sker öppet och eventuella brottslingar kan läsa om det i tidningen har brottsligheten sjunkit markant jämfört med före verksamhet började.

Stoppa ekonomisk brottslighet

Det är av stor vikt att ekonomisk brottslighet stävjas inom alla områden i samhället. Det gäller såväl bidragsfusk som skattesmitning. Därför är det nödvändigt att ha fuskjägare inom socialtjänsten, som så framgångsrikt använts i Försäkringskassan. En riksomfattande tipstelefon bör inrättas för att motverka bidragsbedrägeri ytterligare. Bidragsfusk och annan typ av ekonomisk brottslighet är en stöld av våra gemensamma pengar som annars kunde gå till investeringar i skola, sjukvård, bistånd etc. Därför bör straffen för ekonomisk brottslighet skärpas ytterligare.

Rätten till arv

Idag tillfaller dödsboms tillgångar allmänna arvsfonden om inte make eller närmare släkting än kusin efterlämnas. KDU anser att allmänna arvsfonden skall avvecklas och att tillgångar som dessa dödsbon efterlämnar skall tillfalla Brottofferfonden. Vidare ska pengar som tillfallit Riksgälden felaktigt kunna återvinnas av arvsberättigad och dess efterkommande. Återvinnande som görs av privatperson med bättre rätt till arvet skall göras skattefritt.

8. Invandring och integration

En ansvarsfull flyktingpolitik

Solidaritetsprincipen och förvaltarskapstanken är de vägledande principerna när KDU formar en ansvarsfull migrationspolitik. Solidaritetsprincipen innebär att vi i Sverige och andra länder har ett moraliskt ansvar att hjälpa medmänniskor som befinner sig på flykt. Ibland är asylmottagande till Sverige det bästa, ibland hjälp i närområdet och vid vissa tillfällen krävs väpnade interventioner för att ingripa till människovärdets försvar. Sverige bör verka internationellt för att världens flyktingar ska få åtnjuta ett så säkert skydd som möjligt undan förföljelse och för att underlätta för flyktingar som vill återvända till sina hemländer när omständigheterna möjliggör detta.

En välfungerande migrationspolitik måste i enlighet med förvaltarskapstanken ta hänsyn till mottagarlandets förutsättningar och kapacitet. Migrationen till ett land kan inte vara för stor under en kortare tid. Kvalitet och tillgänglighet i välfärdssystemen får inte rubbas och resurser måste finnas för att integrera de som kommit till Sverige till att bli en del av det svenska samhället.

Ett lands kulturella, sociala och ekonomiska förhållanden är något som vuxit fram över lång tid och måste förvaltas. Den svenska och västerländska kulturen, byggd på kristen etik och humanism, utgör och ska fortsatt utgöra grunden för vårt lands lagstiftning och rättstradition.

Denna etiska grund utgör fundamentet för ett fungerande fritt samhälle. Det svenska språket ska likaså vara norm i Sverige. Ett öppet och välkomnande Sverige står alltså på intet sätt i konflikt med, utan kräver, ett land med nationell självkänsla och tydliga normer och värderingar.

Ett nytt asylkvotsystem

Dagens asylsystem är omoraliskt och fungerar inte. Eftersom den som befinner sig på flykt endast kan söka asyl på plats i Sverige skapar det incitament för människor att betala flyktingsmugglare dyrt för att sedan riskera livet på farliga och illegala flyktvägar. Konsekvensen av den rådande lagstiftning är att många människor mist livet på väg till Europa just på grund av de farliga resorna. Den har också gjort att fler asylsökande har kommit på kort tid än vad vi har klarat av att integrera samt att de flesta som kommit till Sverige har varit unga män. Kvinnor, fattiga, sjuka och äldre blir i högre utsträckning kvar i flyktinglägren, medan främst yngre män med kapacitet att genomföra de farliga resorna får en fristad i Sverige. Det är inte moraliskt försvarbart. Solidariteten får inte endast sträcka sig till de människor som förmår att dyka upp vid vår egen tröskel. Sättet för människor att söka asyl måste därför förändras.

KDU föreslår en övergång till ett helt nytt asylkvotsystem vilket skulle innebära att de illegala vägarna som utgör grunden för dagens asylsystem stängs. Sverige skulle på egen hand kunna fastställa hur många flyktingar vi ska ta emot och kvotens storlek skulle kunna justeras och variera över tid, både utifrån behoven i omvärlden och vår egen mottagningsförmåga. Samtidigt skulle vi då kunna skapa nya legala vägar att söka asyl från asylsökningsscenter i flyktingarnas hemländer, flyktingläger och militärt säkra zoner. Så stoppar vi döden på Medelhavet och så säkerställer vi att också de med störst skyddsbehov, som inte har kraft att genomföra de farliga resorna, får samma chans till asyl. Den starkes rätt kan inte få avgöra vem som får en fristad i Sverige. KDU vill se att ett asylkvotsystem av detta snitt införs i hela EU.

En individuell bedömning av varje asylsökande ska ligga till grund för det slutliga avgörandet om eventuellt uppehållstillstånd. Bedömningarna ska vara rättssäkert grundade och lagstiftningen fri från amnestier eller specifika undantag för enskilda grupper. Denna utredning får i första skedet inte ta mer än två månader. Utredningen måste gå snabbt till, eftersom det innebär ett stort psykiskt lidande för den asylsökande att vänta och riskerar att försvåra utvisningsprocessen. Mot bakgrund av det ska ensamkommande ungdomar och barn i första hand placeras i fosterhem när de kommit till Sverige.

Illegal invandring

Många människor uppehåller sig i Sverige illegalt. Dessa har antingen valt att inte söka asyl över huvud taget eller gömmer sig efter ett avslag på asylansökan. Detta är ett stort problem eftersom det bidrar till osäkerhet och skapandet av parallellsamhällen. Illegala invandrare riskerar dessutom att hamna i en socialt utsatt situation, att utnyttjas ekonomiskt eller hamna i kriminalitet.

Den som saknar rätt att vistas i landet ska återvända hem. Staten ska därför genom polisen aktivt söka upp dessa illegala invandrare och utvisa dem. I väntan på att utvisningen verkställs ska den illegala invandraren ha rätt till akutvård, undersökning, vård och behandling av tillstånd som vid fördröjd behandling kan innebära ökade hälsokostnader och risker.

Inga ekonomiska bidrag ska utbetalas till illegala invandrare från det offentliga. Dagersättningen ska upphöra helt vid ett avslag på asylansökan och kommunernas socialtjänst ska förbjudas att betala ut försörjningsstöd till personer som vistas illegalt i landet.

Samhällsgemenskap - inte multikulturalism

KDU:s utgångspunkt i integrationspolitiken är åtskillnaden mellan ett mångkulturellt samhälle såsom faktisk företeelse och multikulturalismen som utopisk ideologi. Det första innebär att det behöver finnas en förståelse och respekt för att nyanlända tar med sig sin kultur, sin identitet, sin religion och bevarar en viss koppling till det forna hemlandet samtidigt som det ska råda respekt för den kultur som redan finns i det nya landet. Multikulturalismen intar däremot den politiska ståndpunkten att ingen gemensam kulturell grund behövs i ett samhälle, att lagstiftningen kan modifieras efter gruppstillhörighet och att etnisk isolering inte utgör ett problem. Denna ståndpunkt står i bjärt kontrast till tanken om en samhällsgemenskap där alla medborgare känner solidaritet med varandra och utgör även ett potentiellt hot mot ett samhälle präglad av kulturell mångfald.

Nyanlända som kommer till Sverige har otvivelaktigt rätt att bära med sig och utöva sin kultur, religion och identitet så länge det sker i linje med värdegrund och lagstiftning. KDU motsätter sig därför multikulturalismen som utopisk ideologi vilken bortser behovet av en etisk och kulturell grund i samhället och accepterar att grupper lever åtskilda i avsaknad av samvaro. Sverige ska istället präglas av en stark samhällsgemenskap där medborgare lever solidariskt gentemot varandra. För att samhället framöver ska präglas av en stark samhällsgemenskap måste samhällets etiska värdegrund utgöra en betydande del i integrationsprocessen. Värderingar som gjort och gör Sverige starkt ska inte vara valbara utan gälla samtliga som är en del, eller vill bli en del, av det svenska samhället.

En lyckad integrationspolitik

Integrationspolitiken ska resultera i att nya medborgare deltar aktivt i samhällslivet och blir en del av det svenska samhället. En del i det arbetet är kulturell anpassning, en form av assimilation. Varje människa har en given rätt att fritt välja sin religion, fira vilka högtider och äta vilken mat hon vill. Detta är en självklarhet. Samtidigt förutsätter en lyckad svensk integrationspolitik att den enskilde lär sig svenska, undviker att hamna i utanförskap, tar till sig vår gemensamma värdegrund, respekterar våra lagar och institutioner samt känner ett ansvar för samhällsgemenskapen. Sedan så är ett mål med integrationspolitiken även att den enskilde identifierar sig som svensk, men något sådant kan inte vara ett krav från politisk sida. En del väljer att kalla detta för "assimilationspolitik", medan andra kallar det för "integrationspolitik". För vår del så är det centrala dock att visa på vart vi vill långsiktigt, nämligen ett bättre Sverige där flera känner sig som hemma och ett ansvar för att förvalta vår kultur såväl som vår judeo-kristna värdegrund.

Framväxten och upprätthållandet av parallellsamhällen kan inte accepteras. Därför är det av yttersta vikt att nyanlända invandrare snabbt tar del av undervisning i svenska språket, information om det svenska samhället samt möts av en fungerande bostads- och arbetsmarknad. Språkstudierna bör individanpassas och kombineras med praktik på arbetsplatser för att öka möjligheten till integration i samhällsgemenskapen. Samhällsorienteringen bör dessutom göras

obligatorisk och ställas som krav för försörjningsstöd och ett språk- och medborgarskapstest ska genomföras av alla som önskar bli svenska medborgare.

Att tillvarata människors vilja och förmåga till egen försörjning ska vara centralt. Det måste därför göras lätt för nya svenskar att snabbt komma i arbete eller att starta egna företag. Slopande av turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS), som speciellt drabbar unga och invandrare, skulle vara ett sätt att bättre integrera de som står långt från arbetsmarknaden. Introduktionsanställningar som tillåter en lägre ingångslön är ett annat viktigt förslag för att fler ska komma i arbete. Arbete bryter utanförskap och leder till att de nya svenskarna kan lära sig språket snabbare och bidra till egen försörjning. Därför är sysselsättning en oerhört viktig del av integrationsprocessen.

Generellt bör frivilligorganisationers roll i kontakten med nyanlända flyktingar uppmärksammas och uppvärderas. Under handläggningstiden fungerar de både som mänsklig kontakt och som bevakare av ärendet. Utöver detta bör frivilliga stödfamiljer eller stödpersoner uppmuntras i integrationsprocessen. Dessa kan fungera som en länk in i det svenska samhället samtidigt som det också bidrar till en ökad förståelse för de nyanlända.

9. Sjukvård och hälsa

Kvalitativ sjukvård för alla

Alla människor i samhället, oavsett bostadsort, ålder eller sociala och ekonomiska förutsättningar, ska garanteras en hälso- och sjukvård av god kvalitet. Regionerna bör avskaffas och staten ska ta över ansvaret för hälso- och sjukvården.

På sikt bör Sverige övergå till en finansieringsmodell av sjukvården bestående av universella och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar. Försäkringsmodellen skall utgå ifrån ett obligatoriskt val, och betalas in av arbetsgivaren. Den som saknar arbete fattar samma val, men får försäkringen betald av staten. I centrum för framtidens finansieringsmodell skall vara jämlikhet och tillgänglighet som ger alla rätt till likvärdig vård. Detta öppnar upp för fortsatt nydaning inom sjukvården där individens behov står främst. En värdighetsgaranti som ger patienten rätt till ett visst minimiskydd av värdighet och kvalitet ska finnas i sjukvården.

Vården ska finnas tillgänglig i tid och människor ska inte fastna i vårdköer. För det krävs både tillräckligt med vårdplatser och smartare resurser. Kömiljarden var en prestationsbaserad ersättning till landsting som kortade vårdköerna mer än vad vårdgarantin krävde. Den kapade köer effektivt och behöver återinföras, men vi skulle behöva fler prestationsbaserade ersättningar för att öka antalet tillgängliga vårdplatser.

En grundförutsättning för vård av hög kvalitet är förmågan att attrahera kompetent personal. För att vården ska kunna attrahera kompetent personal krävs tillräckligt med utbildningsplatser och en mångfald av utförare att välja på, bland annat för att konkurrens mellan utförare skall uppstå och lönerna höjas. Vårdserviceteam som kan avlasta sjuksköterskorna är också ett sätt att göra vårddyrket mer attraktivt.

Illegala invandrare vistandes i Sverige ska ha rätt till akutvård. Akutvård ska dock vara tillgängligt även om den enskilde eller hemlandet inte kan betala, eftersom vi anser det vara oetiskt att neka någon denna typ av vård, oavsett legal status.

Anhöriga som vårdar sina äldre i hemmet ska erbjudas viss sjukvårdsutrustning, avlösning och stöd till bostadsförbättring. Till detta bör också en vårdlön finnas, det vill säga en ersättning med rätt till sjukpenning och pension till anhöriga.

Psykisk ohälsa kräver värderingsskifte

Den svenska psykiatrivården måste omedelbart restaureras så att psykiskt sjuka får tillbörlig hjälp och att deras lidande inte negligeras av samhället. Vidare måste placering av psykiskt sjuka ickekriminella på rättspsykiatriska anstalter upphöra. Det måste finnas tillräckligt med vårdplatser inom ordinarie psykiatri.

KDU välkomnar satsningar på fler vårdplatser i barn- och ungdomspsykiatrin samt verkar för att samtliga elever i den svenska skolan ska ha tillgång till en kurator och kan komma i kontakt med elevhälsan varje dag. Därtill bör varje elev kallas till en psykisk hälsoundersökning i likhet med den fysiska som erbjuds idag. KDU anser även att övergången mellan barn- och vuxenpsykiatrin måste förbättras för att minska risken att människor faller mellan stolarna.

Vi inser dock att problemet med ungdomars psykiska ohälsa går mycket djupare än så. Det krävs en familje- och skattepolitik som ger större utrymme i människors privatekonomi och som på så vis förebygger de bråk om tid och pengar som annars riskerar att leda till familjesplittring och psykisk ohälsa.

Det krävs också något så drastiskt som ett värderingsskifte. Sverige behöver ett varmare samhällsklimat. Det handlar om att främja värderingar som omtanke, medmänsklighet och människovärde. För att klara av att bekämpa en av vår tids största samhällsproblem duger det inte att solidariteten börjar i riksdagen. Den måste börja hos medborgarna. Vi enskilda människor och civilsamhället måste bli bättre på att bry oss om och erbjuda hjälp människa till människa.

Rätten att välja vård

Valfriheten inom all sjukvård skall garanteras. Vare sig det gäller tandvård eller äldreomsorg skall det offentliga säkra största möjliga valfrihet. För att säkerställa att möjligheten att bedriva vård- och omsorgsverksamhet med offentliga medel inte utnyttjas av oseriösa aktörer ska det dock finnas strikta kvalitets- och säkerhetskrav. En aktör ska få gå med vinst om verksamheten håller hög kvalitet, men inte genom att exempelvis ha mycket låg personaltäthet. Det offentliga skall vidare säkra en värdig ålderdom för alla och i detta ingår rätten för äldre att välja var och hur de vill tillbringa den. Vi ser positivt på olika alternativ till äldreboenden. Goda valmöjligheter innebär bättre förutsättningar för större välbefinnande för individen. Äldreboende med annan språkinriktning än svenska eller med konfessionell karaktär skall vara tillåtet, liksom boenden med olika profil och teman.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) har varit ett viktigt steg mot ett större patient- och personalinflytande över vården i Sverige, både genom att öka den enskildes valfrihet och

konkurrensutsätta de offentliga alternativen. För att förbättra och öppna upp svensk sjukvård ytterligare vill KDU peka på tre viktiga reformområden. Vid offentliga upphandlingar måste kvalitetsperspektivet säkras på ett bättre sätt än idag; då enbart fokus på lägsta pris per tjänst inte står i samklang med det service- och medmänniskoperspektiv som måste finnas i vården. Företag tillkomna genom avknoppning, ideella organisationer samt företag med lokal anknytning bör ges företräde vid upphandling. Det offentliga måste även genom enklare regler och stöd tillgodose att en bättre bredd existerar bland vårdföretagen. De nuvarande utmaningarna på vårdområdet står inte i kontrast till vårdmonopol – utan tvärtom måste valfriheten stärkas ytterligare genom ännu fler och diversifierade utförare.

Respekten för människovärdet

Aktiv dödshjälp innebär en grov kränkning mot människovärdet och rätten till liv. Sjukvårdens syfte och läkarkårens ansvar kan aldrig samexistera med tanken att människoliv aktivt får utsläckas. En legalisering skulle innebära mycket stor moralisk påfrestning på läkarkåren vad gäller beslut och utförande och skulle även kunna leda till ett samhällsklimat där den svårt sjuke upplever att dödshjälp istället för stöd är det som förväntas av omgivningen.

Organdonationer är ett viktigt sätt att garantera att fler människor kan räddas av sjukvården och möjligheten att göra detta bör underlättas. Samtidigt är det av yttersta vikt att motverka organhandel, vare sig det skulle sker genom legalisering eller svarthandel, då det leder till trivialisering av människovärdet och ett potentiellt utnyttjande av utsatta personer i samhället.

Abort

Kristdemokratiska ungdomsförbundet ställer sig bakom svensk abortlagstiftning. Historien visar att i de samhällen där aborter varit otillåtet, minskar inte antalet aborter. Istället sker osäkra och farliga i det dolda som inte kan garantera kvinnans hälsa och säkerhet och trygghet.

Förhållandena för kvinnor i andra länder är på många håll i världen svåra och därför är det naturligt för oss Kristdemokrater att verka för att kvinnors hälsa och kvinnovården i världen förbättras.

Det är viktigt att sexualundervisningen i större utsträckning belyser de psykologiska påfrestningar och aspekter som kan följa av att avsluta en graviditet. Det är samtidigt viktigt att stärka det preventiva arbetet för att färre kvinnor ska behöva hantera en oönskad graviditet. Abort ska endast betraktas som en sista väg ut. Därför är det också viktigt att satsa mer på forskningen kring preventivmedel med större fokus på kvinnans hälsa och välmående. Det måste också finnas ett stöd för de kvinnor som av sociala eller ekonomiska skäl väljer bort en graviditet även om de egentligen hade velat ha ett barn.

Frågan om abort är en rättighetsfråga med etiska perspektiv som kan röra två skyddsvärda individer. Därför är det viktigt att professionen och SMER har det yttersta ansvaret att balansera de etiska dilemman som kan uppstå när aborter sker.

En tydlig skiljelinje går mellan den tidpunkt när kvinnan själv kan välja abort och när livet på för tidigt födda barn kan räddas. Inga foster får lämnas att självdö vid misslyckade aborter och sådana situationer ska täckas av Lex-Maria-lagstiftningen. Fosterdiagnostik är ett fantastiskt

redskap men kan användas till farliga syften. En utveckling mot att foster sorteras bort p.g.a. funktionsnedsättning, kön etc. måste till varje pris undvikas. Därför bör könsbestämning av foster innan 18:e veckan inte vara tillåtet.

Människovärde i genetiken

Ny medicinsk teknologi och forskning har gjort det möjligt för oss människor att tränga allt djupare in i livets biologi och kemi. Med denna utveckling vilar ett stort ansvar på samhället. Användning av information om den mänskliga arvsmassan för otillåtna syften måste förebyggas med kraftfull lagstiftning om hur, när och vilka som ska ha tillgång till informationen. Det ska inte vara tillåtet att ta patent på mänskliga gener. Människovärdet måste alltid respekteras och ingen får behandlas som varor för andras syften varför all mänsklig kloning och embryonal stamcells forskning ska vara förbjuden, liksom forskning på aborterade foster.

Utvecklingen inom artificiell intelligens (AI) innebär möjligheter till effektivisering av arbetsuppgifter, men ställer oss också inför etiska vägsäl: I takt med att det utvecklas robotar som är allt mer lika människor i fråga om kognitiva funktioner, bör vi fråga oss hur samhället bör behandla dessa. Vilka rättigheter och skyldigheter ska dessa människoliknande robotar ha? Bör mänskliga rättigheter tillmätas dem eftersom de har en kognitiva förmåga motsvarande en människa, eller bör vi se dem som inget mer än mycket avancerade datorer? Ytterst sett kan vi komma att behöva diskutera och avgöra vad det är som ger oss vårt människovärde, och om det kan delas av de som inte är biologiska människor. I dessa frågor är det svårt att veta exakt vad som är den bästa, mest etiska, lösningen, men det är oavsett viktigt att frågan diskuteras. Som kristdemokrater är det rimligt att ha som utgångspunkt att människan har ett egenvärde i egenskap av hon är just människa, och inte för att hon har ett visst intellekt. Människans särställning bör således värnas även i en framtid med avancerade, humanoida robotar, och mänsklighetens väl och ve bör alltid vara vägledande i utvecklandet av AI.

Motverka alkohol- och drogmissbruk

Missbruk av alkohol och andra droger är ett allvarligt samhällsproblem. Därför behövs en aktiv politik för att minska drogmissbruket, såsom en väl utbyggd rehabiliteringsvård där människor får evidensbaserad och professionell hjälp att komma ur sitt missbruk. Därtill krävs det även en omfattande attitydförändring i samhället. I skolundervisningen ska det finnas tydlig information om skadeverkningar av alkohol, narkotika, tobak och doping. Detta är ett led i att förebygga det reella och tragiska problemet att unga hamnar i drogmissbruk.

Ickemedicinskt innehav och bruk av narkotika ska vara förbjudet och den ledande principen inom svensk narkotikapolitik bör vara att minska dödligheten och bruket. Ideella alternativ för vård av missbrukare ska uppmuntras av samhället i större utsträckning och kontrollfunktionen i vården efterlevas noggrant. Brukare av tyngre droger ska kunna tvångsomhändertaras för rehabilitering.

KDU vill ha en restriktiv alkoholpolitik med målet att minska alkoholmissbruket i Sverige. Med tanke på den inverkan alkoholen har på en ung människors hälsa och alkoholens koppling till våld i samhället vill vi att 20 år fortsatt ska gälla för inköp vid Systembolaget. Vi ser en betydande risk att alkoholen skulle sprida sig ännu längre ner i åldrarna om åldersgränsen för att handla på

Systembolaget skulle sänkas till 18 år. Kontrollen över serveringstillstånden måste förbättras och det ska vara enkelt att dra in tillstånd som missbrukas. Skattepolitiken är ett effektivt redskap i arbetet att hålla alkoholkonsumtionen nere och ett högt pris minskar efterfrågan på alkohol. En restriktiv alkoholpolitik är motiverad då de flesta våldsbrott är alkoholrelaterade och fungerar som en garant för ett tryggt och säkert samhälle. Försäljning av alkohol till minderåriga, hembränning och smuggling måste bekämpas kraftfullt och straffen för denna typ av brott ska vara kännbara. I linje med en ansvarsfull alkoholpolitik är det naturligt att kräva låga införselkvoter för alkohol inom hela EU och i synnerhet för de länder som har låga skatter på alkohol.

Tobaken är ett allvarligt hot mot folkhälsan. Samtidigt bör politiken iaktta de olika skadorna olika typer av tobak medför. Tobaksregleringen skall i första hand följa sakeffekterna av olika typer av tobak. Inköpsåldern för tobak ska vara 18 år och tillstånd ska vara lätt att dra in för affärsinnehavare som säljer till minderårig. I större utsträckning än idag ska de skattemedel som staten får in via tobak gå till cancerforskning.

Idrotten samt idrottsrörelsen och främjanden av dem är det bästa sättet för att främja folkhälsan utan någon direkt statlig intervention. Således skall idrottsanläggningar finnas i kommunerna för att tillgängliggöra idrotten för alla. Kommunerna skall, för att utnyttja kompetensen i idrottsföreningarna, samarbeta och främja dess verksamhet i rikets kommuner.

10. Socialpolitik

Respekt för alla människors okränkbara värde

Varje människa är unik och har ett okränkbart värde som inte går att förbruka. Förtryck, diskriminering och andra orättvisor kan aldrig accepteras. När människor inte blir accepterade för vilka de är innebär det, förutom en kränkning av den enskilde, också en enorm samhällsförlust eftersom dessa personer inte tillåts utvecklas och bidra till det allmänna goda. Lagstiftning och politiskt agerande är viktigt men än viktigare är vilken människosyn som råder i samhället. När samhället präglas av solidaritet, ansvarstagande och respekt kan alla människor utvecklas till sitt bästa jag och samhällsgemenskapen stärks.

Kvinnor och män – jämlika och kompletterande

KDU förespråkar jämlikhet och vänder oss emot den kollektivistiska världsbild, som framförs av flera feministiska rörelser, där utgångspunkten är en kamp mellan könen. Jämställdhet bör istället handla om att värna varje individs möjligheter, skyldigheter och rättigheter oavsett. Hela samhället tjänar på att alla människor, både män och kvinnor, ges utrymme att vara unika personer som förtjänar respekt samt lika rättigheter och villkor. Jämlikhet är inte i första hand en politisk fråga och skapas inte främst genom politiska beslut utan genom mellanmänsklig respekt och solidaritet. Utgångspunkten ska alltid vara att jämlikhet bygger på den enskildes möjlighet att själva välja i sina vardagssituationer och inte det faktiska utfallet. En helt jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på livets alla områden är därför inte ett självändamål för KDU. Förnekande av att män och kvinnor tenderar att göra olika val är inte jämlikhet utan istället

försök till otillbörlig likriktning. Föräldrars val kopplade till kön kan till exempel aldrig användas som svepskäl för en förminskande och ofri familjepolitik.

KDU är emot kvotering som ett redskap för att uppnå jämlika utfall. Det gäller i statistisk mening, exempelvis att det ska vara lika många män som kvinnor på en arbetsplats, såväl som utgångspunkten att en människas perspektiv och kompetens bestäms utifrån medfödda attribut såsom kön och hudton. KDU anser dessutom att det i värsta fall ligger rasistiska alternativt sexistiska premisser som grund till idén om kvotering, såsom att alla personer från ett visst land eller av ett visst kön tänker likadant. Kvotering baserat på grupptillhörighet utgör i sig aktiv diskriminering. Skrivningarna i Diskrimineringslagen skall reformeras så att dess syfte ska vara att värna den enskilde, både kvinnor och män, och beskäras så att till exempel tjej-taxa och herr-klippning åter blir tillåtet.

Daghem och skola ska genomsyras av ett ständigt arbete att utveckla barnens unika förmågor och karaktär. Detta står i bjärt kontrast till den sociala ingenjörskonst som präglat svensk utbildning, där skolan av genuspedagoger betraktas som ett könspolitiskt projekt som syftar till att få pojkar och flickor att ändra beteende. Skolan måste dock aktivt jobba för att ge både tjejer och killar tillgång till likvärdig utbildning och utrymme. Lärarutbildningen måste ta upp dessa frågor på ett tydligt sätt och det måste även satsas på utbildning av befintliga lärare. Frågor om jämställdhet, respekten för sina medmänniskor och synen på tjejer och killar ska behandlas i undervisningen så att alla får möjlighet att reflektera över dessa frågor.

Funktionshindrade ska ha tillgänglighet

Det offentliga rummet ska vara öppet och tillgängligt för alla. Skolor, museer, allmänna serviceinrättningar liksom kollektivtrafiken ska anpassas så att rörelsehindrade ges möjligheter att använda dessa utan svårighet. Vid stadsplanering skall detta tas i beaktande då ingen med funktionshinder ska utestängas från det offentliga rummet till följd av sitt handikapp. Det offentliga måste tillgodose att alla kan delta i samhället på rimliga villkor.

Ett exempel på funktionshinderanpassning är att hörselskadade barn och ungdomar ska ha rätt att av kommunen få pedagogisk undervisning som är anpassad utefter deras behov. ”Dövskolorna” skall i sin bedömning för intagning gå efter behovet av teckenspråk före antalet decibel nedsatt hörsel för att säkra att de som behöver plats får den. Vidare bör alla offentliga organ vara anpassade med teleslinga så att även hörselskadade kan vara delaktiga.

Hemlöshet

En nollvision mot hemlöshet skall råda i hela landet. Egen bostad och drogfri livsstil är de två viktigaste stegen för att hjälpa människor tillbaka in i samhället. Konceptet Bostad Först är en evidensbaserad och effektiv modell för att minska hemlöshet och bör vara nationell standard. Ett nära samarbete med det civila samhället i form av välgörenhetsorganisationer och samfund är även ett viktigt verktyg i detta arbete. Sveriges kommuner och regioner bör även förhandla fram ett avtal om öppna härbärgen som kan ge alla hemlösa samma chans att komma in på härbärget i den stad de befinner sig. Ett sådant avtal måste även säkra att en kommun inte kan kräva högre ersättning för grannkommunens hemlösa än vad kommunen betalar för de hemlösa i den egna kommunen.

11. Kultur

Människan har inte bara materiella behov

Alla civilisationer har och har haft sin egen kultur som ger uttryck för den mänskliga gemenskapen och människans natur – där människor är tillsammans, där är också kultur. Människan har helt enkelt inte endast materiella behov, utan även andliga. Det handlar om allt från att aktivt se, förvalta och reflektera över vad andra har skapat, och att själv skapa, till att i stillhet på sin kammare fundera över existentiella frågor om livets uppkomst, mening och ändlighet. Därtill kommer synnerligen kroppsliga uttryck med andlig innebörd, som ritualer i form av exempelvis gudstjänster, festmåltider och danser, och tänkesätt och seder som vi inte alltid själva är medvetna om. Det gemensamma resultatet av skapandet, utövandet och tänkandet är kulturen, och kulturen är kittet som håller ett folk samman och bidrar med enhet och gemensamma samlingspunkter.

Västerländsk kultur

Ett kulturarv att minnas

Vår västerländska kultur, med grund i kristendomen och antikens Grekland och Rom, är en omistlig del av vår identitet och vårt kulturella arv. Bristande kunskap om vårt arv minskar vår förståelse för nutida kulturyttringar och samtidsfenomen, och bör av den anledningen förebyggas i skolan, men även genom museum och bevarandet och tillgängliggörandet av vårt kulturarv. En sådan kunskap binder också samman generationer och skapar gemenskap över tid och rum. Vår kulturella identitet har utvecklats och bevarats genom ett kontinuerligt utbyte mellan människor och det är därför av yttersta vikt att yttrande- och religionsfrihet får råda i längsta möjliga mån.

Vårt kristna arv

Däremot är det särskilt viktigt att vi vårdar vårt kristna arv. Kristendomen har en naturlig särställning bland andra livsåskådningar eftersom de människor som bott, verkat och format vårt land under nästan tusen år har varit kristna. Detta har bland annat skapat och präglat våra offentliga institutioner som lever och fungerar än i dag, och bör inte minst av den anledningen värnas. Staten bör även stå som en yttersta garant för att bevara kyrkliga byggnader av kulturhistoriskt och religiöst värde.

Vår svenska kultur

Från fika till samförstånd

Den svenska kulturen har en mängd olika uttryck. Det gäller inte minst seder och sociala koder – som att inte ta sista kakan, vänta snällt i kö, eller hålla avstånd till främlingar och vara tyst på

bussen – till vår rika historia, liksom kungligheter, brukssamhällen, knallar och företaganda. Den svenska kulturen handlar även om olika inbyggda, ibland omedvetna, attityder, liksom den lutherska arbetsmoralen, meritokratiskt tänkande och strävan efter samförstånd och konsensus. Kulturen innefattar även det estetiska som vi uppskattar runt omkring oss, liksom röda hus med vita knutar, blomstrande svenska sommarängar, vackra kyrkor eller slott, eller vajande svenska flaggor vid sommarstugor längs med kusten. Ovanpå allt detta skall vi dessutom räkna svensk litteratur, musik, konst, matkultur och högtider.

En kultur värd att uppmärksamma

Den svenska kulturen brukar i olika försök till att visa ödmjukhet – vilket också är ett svenskt kulturellt drag – anklagas för att vara skral. I själva verket är vi snarare självblinda inför de tänkesätt, åthävor och traditioner vi delar varje dag. Det är därför viktigt att vi uppmärksammar svensk kultur och vågar tala om vad svensk kultur är. Den är en källa till stolthet och samhörighet och skapar en sund och inkluderande nationell gemenskapskänsla.

Vårt unika språk

Svenska språket är i sig en ovärderlig del av den svenska kulturella gemenskapen. Det utgör både en skyldighet för varje person boende i Sverige att lära sig men också en rättighet vad gäller språkinläringen. Alla ska kunna bruka svenska i kontakt med myndigheter och allt material från EU som berör svenska medborgare ska översättas till svenska. Därtill bör de nationella minoritetsspråken värnas och rätten att använda dessa språk tillgodoses i kontakt med myndigheter.

Dagens kultur – en del av något större

KDU ser inte bara kulturen som något som tas del av och skapas av oss i nuet. Våra nutida bidrag till kulturen är snarare ett vertikalt streck längs med en horisontell linje som löper genom hela Sveriges historia och som efter oss går vidare in i framtiden. Därför ser KDU att nu levande generationer har ett ansvar att förvalta kultur som skapats tidigare i historien, och att lämna efter oss genomtänkt, intellektuell och vacker kultur till kommande generationer. Det handlar inte bara om fysiska föremål och byggnader, utan även om tankesätt och attityder som vi vill överlämna, med vetenskapen om att de bidrar till ett gott samhälle.

Förvalta – inte riva

Detta synsätt innebär även att kultur från det förflutna inte bör förstöras eller gömmas enkom på grund av att den förmedlar åsikter eller tankar som är främmande, eller kanske till och med obehagliga, för oss idag. Tvärtom anser KDU att vi alltid kan lära oss av historisk kultur – vare sig lärdomen är att vi bör efterhärma våra historiska föregångare, eller lära oss från dem hur vi inte bör göra. Därför vänder förbundet sig emot den typ av strävanden som går emot detta förvaltande synsätt, liksom rivande av statyer, strykande ur historieböcker, eller bannlysning och censur av böcker och konst.

Staten och kulturen

En fri och god kultur

Enligt KDU bör det vägledande i politikens syn på kulturen vara att den ska vara fri och frodande. Samtidigt behöver politiken ta hänsyn till att kulturell aktivitet är psykiskt, fysiskt och andligt hälsobefrämjande, har en enande funktion, och är en viktig del av livet för medborgarna. Det är därför nödvändigt att politiken gör kulturella avväganden, men även att kulturen till sin helhet bidrar med de allsidiga och välgörande effekter som den har potential att ge till landets medborgare.

En finansiär bland andra

Med dessa givna premisser ser KDU därför att en mecenatmodell bör vara utgångspunkt för kulturens finansiering. Det innebär att staten figurerar som en aktör bland andra på marknaden, med främsta syfte att komplettera kulturlivet där något saknas, och där privata aktörer inte vill, har råd eller kan få verksamheten att gå runt ekonomiskt. Staten ska därmed inte konkurrera med övriga aktörer, utan fylla nödvändiga tomrum. Dessa tomrum skall präglas av långsiktighet och gynna och fungera enande för hela befolkningen, med fokus på folkbildning, historia, tradition, andlighet och skönhet. Förvaltandet av kulturarvet är även en central del i ett sådant uppdrag.

Kulturen kan vara fri, trots att staten är kunden, förutsatt att statens budget inte dominerar det totala värdet av investeringar på kulturområdet. Därför bör, inte minst för att göra kulturen mindre beroende och sporra frivilliga gåvor och egna finansieringsinitiativ, budgetposten för kultur skäras ned, inte minst den del som utgår till landets regioner.

Vad gäller bidrag till kulturutövare anser KDU att den främsta angelägenheten borde vara att kraven för att erhålla bidrag bör vara opolitiska. Många kulturutövare runtom i landet vittnar om att man har anpassat innehållet i sitt skapande för att stämma överens med de, oftast politiserade, krav som ställts för att få bidrag. KDU menar att kulturen ska vara fri från politisk kontroll och att man, i detta led, bör utreda möjligheten att tillsätta en oberoende kommitté för att undersöka utdelandet av bidrag. En sådan kommitté bör likaså ha som fokus ett upprätthållet oberoende för kulturutövningen, och ett utredande om hur Kulturrådet som myndighet skulle påverkas av lägre och färre bidrag samt starkt avsmalnade kulturpolitiska mål. KDU menar likaså att dagens bidrag till kulturutövare bör, i högre grad, ersättas med ett skatteavdragsystem.

Underlätta för kulturarbetare

Det ska vara enkelt att skapa kultur. Många kulturarbetare är egenföretagare. Det är därför en kulturpolitisk prioritet att röja undan hinder som står i vägen för egen- och småföretagare. Sverige bör även se över socialförsäkringssystemet för kulturarbetare så att tryggheten för kulturarbetare stärks. Det är viktigt att den som skapar kultur också får utdelning och ersättning. Mot bakgrund av den tekniska utvecklingen och framväxten av nya sätt att distribuera musik har upphovsrättslagen urholkats, och KDU anser därför att upphovsrättslagen bör uppdateras i syfte att bättre efterfölja den nya digitala distribueringen av musik.

Religion – en privatsak?

Staten ska inte involvera sig i konfessionella frågor och människors andliga liv. Det innebär att staten inte heller bör vara involverad i religionen i dess organiserade former. KDU ser i detta fall att Svenska kyrkan har fått en särställning i negativ bemärkelse. De flesta andra samfund åtnjuter generella trossamfundsstöd för bland annat verksamhet och organisation. Svenska kyrkans kyrkoavgift för medlemmar tas upp via staten, liksom begravningsavgiften som kyrkan erhåller för att ha ansvar över begravningsverksamheten i hela Sverige förutom två kommuner. Samtidigt åtnjuter Svenska kyrkan kyrkoantikvarisk ersättning för att vårda de kyrkliga byggnader som från statens håll anses vara en del av kulturarvet. Trots att begravningsavgiften och den kyrkoantikvariska ersättningen utgår likt en betalning för att utföra tjänster åt staten är Svenska kyrkan det samfund politiken involverar sig mest i. KDU vänder sig emot detta och vill istället verka för att staten och Svenska kyrkan helt ska skiljas åt.

En rådande uppfattning om religion i Sverige idag är att den är acceptabel så länge den inte märks i offentligheten. KDU förstår grundtanken i detta synsätt – att ingen ska bli påtvingad religion – men menar samtidigt att handlingsutrymmet måste vara större för den som vill leva ett liv i tro. Det måste exempelvis vara lagligt och accepterat att ställa fram ett kors på skrivbordet på jobbet, eller be en tyst bön för sig själv ute på stan. Uppfattningen att religionen inte ska synas har inte minst sporrats i och med den stora invandringen till Sverige, där människor av, i de flesta fall, muslimsk tro, har mer påtagliga religiösa symboler och plagg på sig än vad vi är vana vid att exempelvis kristna har på sig i Sverige. Detta gäller inte minst burka och slöja. Argumentet som ofta förts fram, att alla religiösa plagg och uttryck kan likställas med varandra, menar KDU är en orimlig hållning, det är skillnad mellan att bära ett kors i offentligheten och att bära en heltäckande burka.

Statsmedia med smalt uppdrag

Statsmedias (SVT, SR och UR) viktigaste uppdrag är att erbjuda samhällsinformation som inte skulle klara sig på den kommersiella marknaden, men som samtidigt har ett medborgerligt värde och ger viktig insyn i demokratin. Exempel på detta är smala samhällsbevakande eller folkbildande program och livesändningar från riksdagen. Uppdraget till statlig radio och tv får inte riskera att slå undan benen på kommersiella kanaler. Kultur- och nöjesutbud som är kommersiellt gångbara bör därför inte ingå i stiftelsens uppdrag.

KDU anser att statsmediernas budget ska skäras ned, och att de i samband med detta ska reformeras så att det huvudsakliga uppdraget läggs på opartisk samhällsbevakning och samhällsinformation.

12. Miljö

En global miljöpolitik för framtiden

Vi människor är beroende av en ren miljö för vår överlevnad. Rent vatten, frisk luft och en brukbar jord är element som vi tillsammans måste värna om, nu och för framtida generationer. Förvaltarskapstanken, som är en av kristdemokratins grundstenar, lär oss att vara rädda om

jordens resurser och att ta ansvar för skapelsen. Det är vårt mänskliga ansvar att inte överutnyttja resurserna så att kommande generationer blir lidande. Utgångspunkten för miljöarbetet skall vara den enskilde och lokalsamhällets vilja att vårda och skydda sin närmiljö och sitt kulturlandskap men också behovet av internationell samordning och ömsesidigt utbyte.

Koldioxidutsläpp stannar inte innanför landsgränserna och ett oljeutsläpp drabbar ofta flera länders kustmiljö. Därför är det av största vikt att miljöarbetet samordnas internationellt. En av de största utmaningarna är att se till att gränsöverskridande konsekvenser av nationella politiska beslut bekostas av den som faktiskt orsakat dem. Globala regelverk och minimiregler under FN:s regi, kombinerat med ytterligare incitament för företag att gå i spetsen för ökade reformer inom miljöområdet är ett sätt att harmonisera villkoren samtidigt som nytänkande uppmuntras. Utvecklingsländer måste ges stöd i sin omställning av länder som gått före. Incitament så som Clean Development Mechanism under Kyotoprotokollet och EU:s Renewable Energy Directive (RED) är goda initiativ när det kommer till sådana regelverk.

EU och miljön

EU med sin inflytelserika ställning lämpar sig väl för koordinerat miljöarbete. Många av unionens länder har en lång väg att gå till att bli CO₂-neutrala och för att gemensamt kunna vända utsläppstrenden. EU-strategin för handel med utsläppsrätter är en viktig del som borde expanderas till andra områden som till exempel kväve, svaveloxider, fosfor m.m.

Dagens system fungerar dock inte tillräckligt väl, utan bör utvecklas och justeras så att utsläppen minskas ytterligare. Det är samtidigt viktigt att systemet med utsläppshandel är utformat på ett sätt som inte skadar Europas konkurrenskraft. EU-länderna ska gå före i den gröna omställningen, men vi måste samtidigt ta ansvar för konkurrenskraft, jobb och välfärd. Vi måste kombinera dessa delar.

Transportsektorn är även ett område där en gemensam EU-policy kan göra stor verkan. För att underlätta pant bör även ett gemensamt system inrättas inom hela EU vad avser förpackningar och eventuellt även läkemedel. För att konsumenter med gott samvete ska kunna gå över till alternativa bränslen borde certifieringen av biobränslen även inkludera andra viktiga miljö- och rättviseaspekter vid sidan av koldioxidreduktion. Certifieringen bör harmoniseras internationellt.

Det behövs fler standardiserade och bindande regler för miljöinformation från företag för att konsumenter lättare ska kunna göra miljömedvetna val. Det ska vara enkelt att vara miljövän.

Hållbar utveckling – en fråga om överlevnad

Nyttjande av resurser måste präglas av insikten att naturen också får en chans att återhämta sig. Vi måste ha en utveckling som tillgodoser behoven idag utan att försvaga kommande generationers förmåga att tillgodose sina - således en verkligt hållbar utveckling. Den resursslösarkultur som råder i framförallt västvärlden måste ersättas av förvaltarsamhället. Graden av kretsloppstänkande och återanvändning måste öka. Strävan att förbruka mindre av ändliga resurser och ett personligt ansvar för kretslopp och avfallshantering är en nödvändighet.

De industrialiserade länderna har ett ansvar att hjälpa utvecklingsländer till en hållbar utveckling i form klimatbistånd. Miljöteknologi borde i större utsträckning och i snabbare takt komma

befolkningen i u-länder till del. Lärdomarna från misstagen som begicks vid industrialiseringen måste förmedlas vidare så att inte samma miljömisstag begås igen.

Minska användningen av fossila bränslen

Beroendet av ändliga naturresurser såsom olja, kol och naturgas är djupt problematisk. Vetskapen om att resurserna kommer ta slut, demokratiska staters energiberoende av diktaturer samt negativ miljöpåverkan är bara några anledningar till att användning av fossila bränslen måste minska kraftigt. En väl utbyggd kollektivtrafik med rimliga och för studenter rabatterade priser i städerna är en förutsättning för en renare miljö. För dem som bor i glesbygd är bilen många gånger outhärlig.

Utvecklingen av alternativa, gröna bränslen och hybrider i transportsektorn såsom bioenergi- och eldrivna fordon som laddas av såväl batterier som vätgas behöver därför ske i större utsträckning. Utbyggnaden av ladd- och tankinfrastruktur måste gå hand i hand när alternativa bränslen och fordon kommer till marknaden. Forskning kring nya bränslen bör uppmuntras inom hela transportsektorn, där såväl flyg som det marina har stor potential att kraftigt minska sina utsläpp. Jaga utsläppen, inte transportererna. De kostnader som drivmedelsskatterna medför för privatpersoner måste hållas på en rimlig nivå för att inte drabba människor på landsbygden alltför hårt. Därför skall de nuvarande drivmedelsskatterna sänkas.

Fossila bränslen står idag för en minimal del av den svenska energiproduktionen och det främsta fokuset måste vara att helt eliminera fossila bränslen i den svenska energimixen.

Det ska vara dyrt att smutsa ned. Den som förorenar ska själv bära kostnaderna för detta och inte det offentliga, enligt den så kallade ”Polluter Pay”-principen (PPP). Parallellt ska även företag som tillämpar miljötänkande i produktframställning gynnas av miljölagstiftningens utformning. Denna princip måste gälla inom alla områden, såväl energiproduktion, industri, byggnation och transport. Miljövänliga bilar, tåg, spårvagnar och båttrafik bör gynnas för sin energieffektivitet. Flyget skall inkluderas i handeln med utsläppsrätter.

En ansvarsfull energipolitik

Nyttjandet av förnyelsebara och CO₂-neutrala energikällor såsom bioenergi, vattenkraft, kärnkraft, vindkraft och solenergi måste ske i större utsträckning för att vi ska kunna nå våra utsläppsmål. Därför skall tillgängliga resurser tillskjutas till arbetet med att forska kring och utveckla förnyelsebara energikällor. När samhället får gagn av större andel förnyelsebara energislag måste även energilagringen följa med så att vi kan nyttomaximera grön energiproduktion. Olika ekonomiska styrmedel kan vara mycket effektiva i miljöpolitiken. Skatter, avgifter och subventioner kan vara hjälpmedel för att knyta samman ekonomi och ekologi. Kärnkraft är ur klimatsynpunkt en ren energikälla, därför måste avveckling av fossila bränslen gå före avveckling av kärnkraft. Ur ekonomisk synvinkel är också kärnkraft en billig energikälla i jämförelse med många andra energislag, varför den blir konkurrenskraftig. Punktbeskattningen av kärnkraft bör avskaffas. Kärnkraften, och inte minst det avfall den lämnar efter sig, är dock problematisk. Ökad forskning och nya generationer av reaktorer skulle kunna

minska halveringstiden avsevärt och göra att vi även kan utvinna mer energi från såväl nytt som redan använt kärnbränsle. Kärnkraften bör behållas och tillåtas expandera så länge den uppfyller säkerhetskraven och är ekonomiskt och miljömässigt försvarbar. Sverige behöver bygga ett slutförvar av använt kärnbränsle och bör i den mån det går skynda på den processen. Alternativa energikällor skall användas parallellt och kommer när de uppnått god verkningsgrad kunna fasa ut kärnkraften. Energipolitik är samtidigt säkerhetspolitik och behovet av fossila bränslen skapar en beroendeställning för mottagarlandet.

Värna djuren

Förvaltarskapstanken inkluderar även djuren. God djurhållning ska utgå ifrån djurens naturliga beteende och djurplågeri skall bestraffas hårt. Långa och plågsamma djurtransporter skall upphöra då de orsakar djur onödigt lidande. Tidslag ska vara kriminaliserat.

13. Utrikespolitik

Människovärdet

Det unika och okränkbara människovärdet ska vara vägledande i alla politiska ställningstaganden. Detta erkännande av människans universella rättigheter, skyldigheter och behov innebär ett stort förpliktigande och ansvar. Samtidigt måste den förda politiken förhålla sig till faktumet att det offentligas resurser är ändliga, och inte förespråka avlägsna utopier. Ideallösningen på alla internationella konflikter skall vara multilaterala avtal och fredligt utomstående stöd. För att avvärja kränkningar mot mänskliga rättigheter eller akuta krigssituationer kan dock väpnad intervention, uni- eller bilateralt, vara befogat. När stater misslyckats med att skydda den enskilda människans säkerhet, eller systematiskt bryter mot mänskliga rättigheter, finns det nämligen en förpliktelse för oss att ställa upp för våra utsatta medmänniskor och vi kan aldrig förhålla oss neutrala till om våra grannländer anfalls.

Ett sådant beslut om väpnad intervention får dock aldrig frikopplas från etiska och sociala hänsynstaganden och måste ske inom ramen för vad som är att betrakta som rättfärdigt krig. Med rättfärdigt krig avses ett krig som syftar till självförsvar, skyddandet av människoliv eller säkrandet av grundläggande mänskliga rättigheter. Vapeninsatsen måste alltid stå i proportion till det som avses försvaras och den förödelse som därigenom uppstår. Aggression riktad mot civila är aldrig försvarbart enligt definitionen av rättfärdigt krig och det måste alltid finnas en seriöst grundad utsikt till framgång.

Ett aktivt och reformerat FN

Sveriges engagemang i Förenta Nationerna (FN) är viktigt. Fler och fler av dagens problem är gränsöverskridande och kräver gemensam handling och för detta ändamål är FN unikt genom sitt globala omfång. Samtidigt finns ett stort behov av att demokratisera och effektivisera organisationen. Att odemokratiska medlemsländer ges stort utrymme och inflytande är mycket problematiskt. Som ett komplement till FN bör därför även ett Demokratiernas Förbund inrättas, för att stärka demokratiers ställning på den globala arenan.

Att Sverige engagerar sig internationellt är positivt, oavsett om det gäller deltagande i civila eller militära aktioner. FN ska utföra humanitära interventioner när så krävs, då ansvaret för människovärdet alltid måste gå före statssoveränitet. Beslut och ingripanden bör vara gemensamma för att inte minska dess legalitet men unilaterala insatser kan också vara legitima, om de sker i försvar av grundläggande mänskliga rättigheter, exempelvis för att förhindra folkmord.

Alla FN-länder måste göra sitt yttersta för att leva upp till sina åtaganden och alla stater ska betala sina medlemsavgifter. Inga stater som begår brott mot mänskliga rättigheter skall tillåtas i kommittéer där dessa frågor övervakas. FN bör även i högre grad få en problemlösande funktion för att kunna agera skiljedomare i internationella tvister och i möjligaste mån förhindra att väpnade konflikter bryter ut. De internationella domstolarna fyller redan idag en viktig funktion och det är av yttersta vikt att medlemsländerna följer domarna.

Europeiska Unionen (EU)

KDU förespråkar ett fortsatt svenskt medlemskap i Europeiska Unionen (EU). Som en frivillig sammanslutning av självständiga nationer med kulturell och historisk samhörighet, som har beslutat att finna gemensamma lösningar inom en rad områden, är unionen ett naturligt forum för Sverige. EU har bidragit till att Europa är betydligt tryggare och fredligare än någonsin tidigare. Vi ska värna och fokusera på det som unionen har gjort bra, såsom den inre marknaden och de fyra friheterna. EU behöver dessutom försöka samordna migrationspolitiken och finna gemensamma lösningar på miljöproblemen. Vi behöver ett starkare samarbete för att bekämpa organiserad brottslighet och terrorism samt för att ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv bättre kunna stå upp emot länder som hotar den europeiska säkerhetsordningen, däribland Ryssland, Folkrepubliken Kina och Iran. Parallellt med att trygga sina medlemsländers intressen har EU ett globalt ansvar i arbetet för fattigdomsbekämpning, rättvisare handelsvillkor och i kampen för demokrati och mänskliga rättigheter.

Samtidigt som EU måste kunna agera kraftfullt på områden där medlemsländerna vill samarbeta är det också viktigt att EU inte lägger sig i politiska avvägningar som bättre kan hanteras på en lägre nivå. KDU motsätter sig klart och tydligt en europeisk federation i form av ett Europas Förenade Stater, och menar istället att makt måste flyttas närmare medborgarna, till medlemsstaterna och de nationella parlamenten. Vi vill se ett EU som gör färre saker och som gör dem bättre. Därför motsätter sig KDU införandet av euron i Sverige, en fjärde skattenivå i form av en EU-skatt liksom den sociala pelaren och ett gemensamt EU-försvar. Vi ställer oss istället positiva till skattekonkurrens och institutionell konkurrens mellan EU-länder.

Subsidiaritetsprincipen måste vara vägledande för samarbetet, dvs. det medlemsstaterna själva klarar av att besluta om ska de också få fatta beslut om. KDU anser att bindande folkomröstningar ska hållas i Sverige vid varje större fördragsändring som innebär att betydande makt överförs från riksdagen till EU. Dessa förändringar är viktiga dels för politisk effektivisering men också för att EU ska kunna få en större folklig förankring.

EU har ett särskilt ansvar för sitt närområde och att flera länder står på tröskeln till medlemskap är positivt för utvecklingen. Grundläggande krav för medlemskap måste naturligtvis vara

demokrati, respekt för mänskliga rättigheter, ekonomisk stabilitet och att landet har en kulturell förankring i Europa.

En rättvis handel

Frihandel är det bästa redskapet för fortsatt ekonomisk utveckling och därför måste handelshindren bli färre. Samtidigt finns det sektorer inom svensk och europeisk ekonomi som av säkerhetspolitiska skäl inte bör vara tillgängliga för utländska investeringar, i synnerhet inte diktaturer. Detta berör bland annat verksamheter inom energiförsörjning och infrastruktur. Handelspolitiken ska ta hänsyn till vad som bäst förser världens människor med kvalitativa och billiga varor utan att orsaka ekologiska eller sociala skador. Frihandel leder samtidigt till ökat välstånd och är en möjlighet för utvecklingsländer att lyfta sig ur fattigdom samtidigt som den bidrar till kulturer möts och att kontakten mellan människor ökar.

WTO:s roll måste utvecklas utifrån dessa hänsynstaganden samt utifrån det faktum att i-länder åtnjuter en styrkeposition gentemot utvecklingsländer. En respekt för de inre marknadernas dynamik får inte påskyndas av förhastade ställningstaganden utan måste ta hänsyn till det unika landets situation. Den rika världen ska gå före i att avskaffa sina handelshinder men också aktivt delta i utvecklingssamarbete och skuldavskrivning.

EU:s jordbrukspolitik måste reformeras genom kraftigt reducerade jordbrukssubventioner, som slår ut utomeuropeiska lantbrukares produkter. Långsiktigt bör jordbruksstödet helt slopas, och EU:s fiskeavtal bör omformas för att uppnå ett hållbart fiske byggt på överlåtningsbara kvoter. Vidare bör småskaligt, kustnära fiske få bedrivas utan alltför långtgående regleringar på EU-nivå.

Utvecklingssamarbete byggt på partnerskap

Solidaritetstanken medför att vi har en skyldighet gentemot andra människor och att vi varken kan eller ska avsäga oss ansvaret för våra medmänniskors situation runt om i världen. I en värld där fattigdom och politisk instabilitet utgör reella problem är det självklart att Sverige ska ha en generös biståndspolitik. Biståndspolitikens mål måste alltid vara att stötta en utveckling mot dräglig levnadsstandard, fredlig samexistens och stabila politiska institutioner som en verklighet för alla världens människor.

I sammanhanget är det viktigt att poängtera att KDU vill avskaffa det s.k. enprocentsmålet, som föreskriver att en procent av bruttonationalinkomsten avsätts till bistånd. Vi anser att det långsiktiga utvecklingssamarbetet ska minskas och att katastrofbiståndets andel av den totala biståndsbudgeten ska öka. Hjälptill självhjälpt ska vara en bärande princip inom den svenska biståndspolitik. Målet är att lyfta fler samhällen ur fattigdom istället för att befästa ett beroende av stöd från omvärlden. Det finns andra verktyg än långsiktigt utvecklingssamarbete som ofta är mer effektiva när det kommer till att skapa välstånd och välfungerande ekonomier.

Utvecklingssamarbetet ska syfta till att lyfta upp människor och samhällen och får inte skapa onödiga beroendesituationer eller stötta diktatorer. Bistånd får aldrig betraktas som ett självändamål utan måste alltid betraktas i ljuset av sin effektivitet och dess långsiktiga konsekvenser i riktning mot reell samhälls utveckling i mottagarlandet.

Bistånd för hållbar utveckling

Lån från industrialiserade länder till utvecklingsländer bör i större utsträckning avskrivas eftersom dessa hämmar utveckling och minskar investeringsviljan. Skuldavskrivning kan dock inte ske utan motprestation och mänskliga rättigheter, demokratisering samt marknadsekonomi måste vara en naturlig del i denna process. Utvecklingssamarbetet måste bygga på partnerskap och syfta till en långsiktig, hållbar utveckling där även miljöaspekter vägs in. I odemokratiska länder ska biståndet uteslutande riktas till det civila samhället så att det kommer de behövande till del och kan bidra till en förändring av landet underifrån. Det svenska biståndet skall vara obundet och kontrolleras noggrant för att ordentligt fylla dess avsedda funktion och inte förlora sin legitimitet.

Demokrati, handel, privat äganderätt och marknadsekonomi är hörnstenarna för att lyfta stater ut ur fattigdom. För att ha en hög effektivitet i biståndet bör SIDA öronmärka resurser till mikrokreditprojekt och avskaffa budgetstödet. Idéburna organisationer och folkrörelser bör kanalisera en stor del av det svenska biståndet. Genom detta kommer utbytet mellan givare och mottagare öka, vilket säkerställer att medlen kommer de berörda till del. HIV/aids-situationen är akut och utgör ett av de största utvecklingshindren i många länder. Sjukdomen bidrar till oerhörd misär och ofrivillig passivisering. Det är av oerhörd vikt att det förebyggande arbetet fortsätter, att forskningen på området utvecklas och att Sverige bidrar till att kraftigt subventionera bromsmediciner. Det är av stor vikt att patenträttigheter från läkemedelsindustrin görs tillgängliga för låginkomstländer, i syfte att öka distributionen av mediciner och vaccin.

Biståndet kan dock inte bara riktas mot materiella behov utan måste även bidra till att stötta människans sociala, kulturella och andliga behov. Fattigdom är först och främst ett tillstånd av ofrihet, en bristande frihet att välja och forma sin egen tillvaro. Svenska utvecklingsinsatser bör därför fokusera på ett stärkande av offentliga institutioners möjlighet att ge service till befolkningen. ”Good governance” är ett centralt begrepp i detta arbete, och inkluderar bland annat bekämpning av korruption och säkrande av rättsliga ramar för privat näringsverksamhet. Detta inkluderar även ett generellt rättsskydd och stärkande av demokratiska institutioner och processer. Till detta kommer även behovet av åtgärder som stimulerar till ny näringsverksamhet och ett levande civilsamhälle, något som en betydlig del av biståndet bör ges till.

14. Försvar och säkerhet

Försvarsmaktens uppgifter

Försvarsmaktens främsta uppgift måste alltid vara att garantera den nationella säkerheten och att skydda svenskt territorium och svenska medborgare från fientliga angrepp. Samtidigt har vi ett ansvar för våra medmänniskor i andra länder. Sverige får aldrig någonsin förhålla sig neutralt till terror, förtryck och övergrepp. Vi har ett ansvar att stå upp för, och att kunna försvara friheten, demokratin och människovärdet, oavsett om dessa värden är hotade hemma eller utomlands.

Hot nu och i framtiden

Världen har inte blivit mer fredlig sedan kalla krigets slut. Sovjetunionens fall innebar en stor seger för friheten men alltjämt ser vi regionala konflikter, upprustning, terrorism, och i vissa länder även en odemokratisk utveckling. Omvärlden vittnar om att Sverige alltjämt är i behov att ett starkt försvar.

Den nya säkerhetspolitiska situationen medför ett behov av beredskap för att kunna hantera internationell brottslighet, angrepp på infrastruktur, miljökatastrofer, massförstörelsevapen, terrorism och de flyktingströmmar som kan komma i spåren av sådana händelser. Försvarspolitiken ska tillsammans med utrikespolitiken och biståndspolitiken verka fredsbevarande samt krigsavhållande. Försvarsmaktens främsta uppgifter ska även fortsättningsvis vara att försvara Sverige mot väpnade angrepp, hävda vår territoriella integritet, bidra till fred och säkerhet i omvärlden samt stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred. Omvärldsläget förändras snabbt. Därför ska Sverige alltid ha ett starkt försvar oavsett aktuell hotbild. En nationell försörjningsberedskap av kritiska förnödenheter är ytterligare en viktig dimension av ett starkt totalförsvar. KDU vill därför upprätta en långsiktig plan för att öka Sveriges självförsörjningsgrad och reducera dagens importberoende.

Sverige utsätts dagligen för cyberangrepp. Effekterna av dessa kan ge lika stor skada som en konventionellt väpnat angrepp och bör därför vara en central del av ett modernt försvar. Det gäller att skydda företag, myndigheter och inte minst integriteten i vårt valsystem. Kristdemokraterna har föreslagit att två nya myndigheter inrättas, Myndigheten för cybersäkerhet och Myndigheten för psykologiskt försvar. KDU ställer sig positiva till detta under förutsättning att förslagen är förankrade hos Försvarsmakten.

Säkerhet kräver samarbete – om FN, EU och Nato

Målet för Sveriges säkerhetspolitik ska alltid vara att lösa konflikter fredligt. På världsarenan bör, i den mån det är möjligt, FN ha en central roll i ett sådant arbete. Europeiska unionen och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) bör utvecklas och stärkas som regionala säkerhetsorganisationer. Nato bidrar positivt till att stärka den europeiska säkerhetsordningen. Sverige ska ha kapacitet att delta i internationella operationer inom ramen för FN, EU och NATO.

KDU förespråkar ett fullvärdigt svenskt medlemskap i Nato. Nato är den främsta garanten för fred och säkerhet samt för operativ förmåga i västvärlden. I och med Lissabonfördraget och den ensidiga svenska solidaritetsförklaringen från år 2009 är Sverige inte längre ett land som för en neutral säkerhetspolitik. KDU anser därför att det är dags att ta konsekvenserna av detta och ansöka om ett fullvärdigt svenskt medlemskap i försvarsalliansen. Den västerländska civilisationens fredliga framtid och fortsatt ekonomiska välstånd är beroende av ett tätt politiskt, ekonomiskt och militärt transatlantiskt samarbete. Ett svenskt medlemskap i Nato är ett avgörande steg i denna riktning.

Värnplikt och yrkessoldater

Våra värderingar säger oss att vårt moraliska ansvar inte bara gäller för oss själva och våra egna handlingar, utan också för våra medmänniskor och vår omgivning, dvs. för vårt samhälle. Det är därför en plikt att försvara sitt land. Försvaret av fred och frihet är en statlig likväl som medborgerlig skyldighet, och den person som fullgör militärtjänst bör se sig själv som varande i fredens tjänst.

KDU anser mot bakgrund av detta att könsneutral värnplikt i kombination med kontrakterade soldater är vägen framåt för att säkerställa försvarets personalförsörjning. När frivillighet kompletteras med plikt får vi både yrkessoldaternas professionalitet och möjlighet att bygga fullskaliga förband. Därigenom förankras dessutom Försvarmaktens verksamhet hos det svenska folket och försvarsviljan stärks.

Veteranstödspolitik

Sverige har en lång historia av att delta i internationella insatser. Svenska soldater har under lång tid riskerat livet för andra människors fred och frihet och gör det än idag. Dessa svenskar gör en viktig insats för att försvara svenska intressen och människovärdet, vilket är något som hedrar dem. Trots de skador som många av våra soldater ådragit sig i fredens tjänst har vi varit dåliga på att ta hand om våra veteraner. Många soldater och anhöriga upplever att man får bristfälligt stöd efter att soldaterna återvänt till Sverige. KDU har varit starkt drivande i upprättande av veterancentrum och vill att det fortsatt ska utvecklas och stärkas. KDU vill även att det skatteavdrag för gåvor till ideella organisationer som återinförts även ska omfatta veteranstödsorganisationer. Vidare vill vi att en soldat som avslutar sin militärtjänstgöring ska erhålla en särskild ersättning baserad på det antal år som personen ifråga deltagit i rikets försvar och att genomförd militärtjänst ska ha ett högt meritvärde vid såväl anställningar som vid ansökan till högre utbildning.

Försvarsindustri och vapenhandel

Sverige ska fortsatt värna en stark försvarsindustri. Detta handlar såväl om att producera rätt materiel som att förbli en intressant samarbetspartner internationellt. Försvarsindustrins syfte ska vara att bejaka försvarets operativa förmåga och Sveriges säkerhetspolitiska intressen. KDU anser att tillstånd för svensk vapenexport som utgångspunkt bör ges till demokratier. I övriga fall ska det krävas avsevärda försvars- och säkerhetspolitiska skäl som grund. Försäljning till stater där allvarliga och omfattande kränkningar mot mänskliga rättigheter förekommer ska inte tillåtas. Vapenexport måste dock kunna ske även under pågående krig.

Kärnvapen är en realitet och fokus bör ligga på att förhindra spridning genom internationell vapenkontroll, vilket kan utövas av FN och OSSE. KDU säger nej till ett kärnvapenförbud då det är en orealistisk och utopisk tanke. De enda som tjänar på att demokratier avvecklar sina vapen är auktoritära regimer som då ser en möjlighet att få ett övertag. Ett svenskt undertecknande av FN:s kärnvapenförbud utgör även ett hinder för ett svenskt Nato-medlemskap, vilket i sin tur medför den ovärderliga fördelen av försvarsalliansens kärnvapenparaply.

Kampen mot terrorism

Internationella terroristnätverk har med förödande kraft visat prov på vår tids nya hotbilder mot fred och säkerhet. I flera decennier har den islamistiska terrorn ökat i sin omfattning. Samtidigt har extremismen nationellt vuxit sig starkare på båda de politiska kanterna. Detta är något som inte får underskattas. Friheten, demokratin och människovärdet måste försvaras och för det krävs ett ökat samarbete mellan länder som stödjer demokrati och mänskliga rättigheter.

Sverige ska alltid ha en god beredskap för att bekämpa terrorism och att förhindra terrorattacker. Polisen och Säkerhetspolisen måste ges tillräckliga resurser samtidigt som samröre med terrororganisationer ska vara kriminaliserat. KDU menar att de som stödjer eller strider för terrororganisationer som Islamiska staten (IS) ska kunna dömas för landsförräderi. Sverige ska alltid stå redo att bidra militärt i kampen mot terrorismen. Vid behov ska Försvarsmaktens resurser kunna användas för att stödja polisen i samband med terror och annan liknande svår brottslighet i Sverige.

KDU anser att Sverige behöver göra mer i kampen mot extremismen. Vi behöver försvara de goda värderingar som har gjort Sverige starkt. Svenska myndigheter behöver därför få i uppdrag att stoppa utländsk finansiering av moskéer och föreningar från utländska regimer och organisationer som kan bidra till radikaliserings, våld eller terror. Föreningar med odemokratiska kopplingar måste förlora sina bidrag. Svenska skolor behöver undervisa om islamism på samma sätt som man gör om nazismens och kommunismens brott mot mänskligheten.